EVALUATIE PROGRAMMA GROTE WAAL SAMEN STERK

Hoorn, 15 december 2021

Aanleiding en inleiding

Aanleiding

Voor u ligt een beknopte evaluatie van het programma Grote Waal SAMEN STERK.

In november 2018 heeft de gemeenteraad het programmaplan vastgesteld. Het programma is in de loop van 2018 voorbereid en in 2019 van start gegaan. Het programma eindigt op 31 december 2021. Middels deze evaluatie wordt een terugblik op het verloop van het programma gegeven en tonen we de behaalde (en nog te behalen) resultaten.

Deze terugblik wordt gebaseerd op de visie en missie van het programma die in het programmaplan van 2018 zijn beschreven en de thema's (uitgewerkt in projecten en initiatieven) die daaruit voortvloeiden. Ook besteedt de evaluatie aandacht aan de gekozen werkwijze van het programma en aan de middelen die door de gemeenteraad daarvoor ter beschikking zijn gesteld.

Inleiding

Het programma SAMEN STERK Grote Waal (vrijwel direct gewijzigd in Grote Waal SAMEN STERK) is ontstaan an het einde van een periode van stadsvernieuwing in Grote Waal die in de jaren 2012 tot 2018 plaatsvond, hoewel ook nu nog enkele 'fysieke verbeteringen' opgeleverd zullen worden.

Na afloop van de meest ingrijpende veranderingen op het gebied van stadsvernieuwing spraken bewoners en lokale partners, die elkaar inmiddels gevonden hadden, uit dat het gewenst was naast de fysieke verbeteringen in Grote Waal ook te investeren in de sociale infrastructuur van de wijk. Met deze gedachte is Grote Waal SAMEN STERK ontstaan.

De visie die geformuleerd werd in het programma is dat de Grote Waal in 2022 (aan het einde van de programmaperiode) een duurzaam toekomstbestendige wijk is. De missie die geformuleerd werd luidt: in 2022 is er in de buurten van de Grote Waal meer maatschappelijke betrokkenheid.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1:	Ontstaan Grote Waal SAMEN STERK	3
Hoofdstuk 2:	Doelstelling en werkwijze programma	5
	2.1 Programmadoelstellingen	5
	2.2 Werkwijze in het programma	5
Hoofdstuk 3:	De thema's; behaalde resultaten	8
	3.1 Thema Dwaalpark	8
	3.2 Thema Kansen voor Kinderen	10
	3.3 Thema Ontmoetingsplekken	12
	3.4 Thema Leefbare & Schone Waal	15
	3.5 Thema Wijklab	18
	3.6 Is het gestelde programmadoel bereikt?	20
	3.6.1 Inleiding	20
	3.6.2 Behaalde resultaten	22
Hoofdstuk 4:	Revitalisering Dwaalpark	23
	4.1 Inleiding	23
	4.2 Plannen revitalisatie	23
	4.3 Financiering	25
	4.4 Leerpunten	26
Hoofdstuk 5:	Reflectie op werkwijze programma	27
	5.1 Inleiding	27
	5.2 Rol programmamanager	27
	5.3 Rol gecontracteerde uitvoerder programma	28
	5.4 De gesloten overeenkomst	28
	5.5 Verantwoording afleggen, décharge verlenen	29
Hoofdstuk 6:	Financiële verantwoording	30
	6.1 Inleiding	30
	6.2 Stand van zaken	30
	6.3 Verklaring overschrijding	30
	6.4 Tabel	31
Hoofdstuk 7:	Aanbevelingen	32
Bijlage I: Overzicht P&I's		35

1: Ontstaan Grote Waal SAMEN STERK

Voorafgaand aan de programmaperiode (tussen 2012 en 2018) zijn in samenwerking met Intermaris in de Grote Waal ingrijpende fysieke verbeteringen doorgevoerd aan (de woningvoorraad van) de wijk. Met name zijn de Sterflats opgeknapt (sloop en nieuwbouw) en is het winkelcentrum Grote Beer vernieuwd. De riolering in de Grote Waal West is vervangen en de opgangen naar de dijk worden aangelegd.

Na voltooiing van een groot gedeelte van de opknapbeurt van de wijk in 2018 is door professionals en bewoners samen vastgesteld dat er behoefte was, naast deze verbeteringen in de fysieke leefomgeving, aan investeringen in de sociale infrastructuur in de Grote Waal. Als gevolg daarvan is het programma Grote Waal SAMEN STERK (GWSS) ontstaan. Daartoe is vanuit de gemeente contact gemaakt met bewoners/gebruikers die al in de wijk actief waren, met name met besturen/bestuurders van de tennis- en kanovereniging die al gevestigd waren in de Grote Waal. Deze sportbestuurders hebben zich georganiseerd in de Stichting Dwaalpark. Gaandeweg is daarna het contact met andere bewoners/gebruikers ontstaan en geïntensiveerd.

Met de vaststelling van het programma GWSS eind 2018 heeft de gemeenteraad een serieuze stap gezet in de ontwikkeling van nieuwe vormen van samenwerking met de stad. Het programmaplan ademt de sfeer van noodzakelijk geachte vernieuwing van de relatie ‘gemeente Hoorn’ met de stad en beschrijft voor de totstandkoming van resultaten een vernieuwende werkwijze.

De door de raad in 2018 vastgestelde visie is om de Grote Waal te veranderen in **een duurzaam toekomstbestendige wijk**. De missie is om in 2022 **meer maatschappelijke betrokkenheid** vanuit de buurten in de Grote Waal te kunnen vaststellen. Om deze missie te realiseren zijn doelstellingen en strategieën geformuleerd. Deze zijn ‘op elkaar gelegd’ , waaruit concreet te behalen doelwitten (= resultaten) zijn geformuleerd.

Voor de realisatie van bovenstaande missie is de gemeente Hoorn een overeenkomst aangegaan met de Stichting Dwaalpark. De oorspronkelijke overeenkomst (april 2019) had betrekking op het realiseren van een aantal concrete doelen in de jaren 2019 tot en met 2021. In 2019 Herinrichting complex TV de Hulk, DWAAL Outdoor, DWAAL Theater, DWAAL Hond en DWAAL Natuur. Voor de jaren 2020 en 2021 aangevuld met voor ieder jaar een zestal nieuwe, later te benoemen projecten).

In het addendum op deze overeenkomst (augustus 2019) preciseren partijen hetgeen door de stichting geleverd zal worden. De begeleiding van thema’s Kansen voor kinderen, Ontmoetingsplekken, Leefbare en Schone Waal en Wijklab worden hoofditems. De stichting stelt daarvoor projectmanagement, procesexpertise en communicatie-expertise ter beschikking. De wijze van samenwerking van de stichting (als opdrachtnemer) met de gemeente Hoorn als opdrachtgever is in de primaire overeenkomst vastgelegd.

Oorspronkelijk had het programma GWSS een looptijd van 4 jaren (2019 tot en met 2022). Het programmabudget is in het raadsbesluit waarmee het programma werd ingesteld bepaald op € 614.000. Op verzoek van de stichting (in 2020) is de programmaperiode verkort van vier naar drie jaar, dus van 2019 tot en met 2021, maar met behoud van het gehele programmabudget. Verderop in deze evaluatie wordt aandacht besteed aan de besteding van deze middelen.

In de loop der tijd is contact gelegd met een groot aantal actieve bewoners en maatschappelijke organisaties met wie samenwerking is gezocht in het kader van het realiseren van het programma. Deze samenwerking is soms intensief en soms minder intensief geweest. In willekeurige volgorde en niet uitputtend is/wordt samengewerkt met de volgende partijen: Stichting Netwerk, 1.Hoorn, de Bibliotheek, de Formulierenbrigade, de scholen voor primair onderwijs in de wijk, Alliantie Markermeerdijken, Intermaris, Vrijwilligerspunt Noord Holland, Politie, Werksaam Westfriesland en met verschillende afdelingen van de gemeente Hoorn (wijkzaken, stadsbeheer en toezicht).

Het Wijklab in winkelcentrum Grote Beer was de centrale locatie waar de verschillende partijen met elkaar samenwerkten en waar wijkbewoners elkaar en de organisaties konden ontmoeten. De locatie van het Wijklab is door de gemeente Hoorn gehuurd.

Aan het einde van de programmaperiode maken we de balans op. We formuleren een antwoord op de vraag of de programmadoelstelling van destijds is behaald, of de gekozen werkwijze als succesvol kan worden betiteld en welke aanbevelingen voor de gemeente Hoorn kunnen worden geformuleerd.

De fysieke verbeteringen in Grote Waal zijn einde 2021 nog niet geheel afgerond. Hieronder de actuele stand van zaken op dat gebied:

- Siriusstraat/Noorderlicht: in vijf blokken worden in totaal 366 appartementen gerealiseerd. Hiervan zijn 69 appartementen middendure huur en de overige sociale huur. Blok 1 aan de zijde van de Sterrenweg is in 2021 opgeleverd. De blokken 2 tot en met 4 worden in 2022 opgeleverd. De bouw van blok 5 aan de zijde van de Kometenstraat start in 2022 en wordt naar verwachting in 2024 opgeleverd. Per blok is aandacht besteed aan kunst aan de gevels.
- Het woonrijp maken van de openbare ruimte van de Siriusstraat en Noorderlicht is tot en met blok 4 gereed. Het woonrijp maken rondom blok 5 start nadat de bouw van dit blok nagenoeg gereed is.
- De inrichting van de hoven voor de nieuwe appartementen aan de zijde van de Siriusstraat vindt plaats met participatie van de bewoners van het betreffende blok en de direct aanwonenden van de aansluitende straten. De participatie start nadat de nieuwe bewoners zijn geacclimatiseerd.
- Op basis van het aantal appartementen en de geldende parkeernormennota Hoorn worden in totaal over de vijf blokken 31 parkeerplaatsen tekort gerealiseerd. Bij de inrichting van de hoven wordt samen met de bewoners besloten of (een gedeelte van) dit aantal parkeerplaatsen al dan niet worden aangelegd.
- In de Siriusstraat is in de watergang tussen het Plutohof en Neptunushof een doorvaarbare duiker gerealiseerd, als onderdeel van de recreatieve vaarroute Hoorn.

2: Doelstelling en werkwijze programma

In het raadsbesluit van november 2018, waarmee het programma werd vastgesteld, zijn de programmadoelstellingen, de werkwijze en de spelregels vastgesteld.

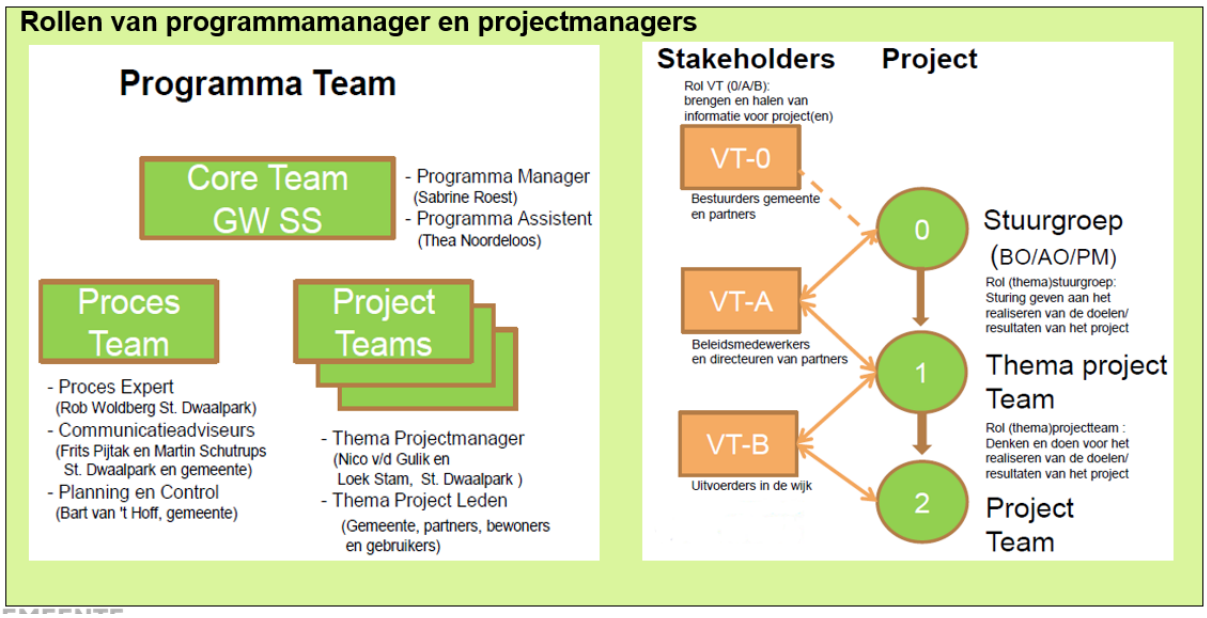
In het Plan van Aanpak bij het raadsbesluit is het volgende omschreven:

2.1 Programmadoelstelling
Wat wil het programma bereiken?
Het programma Grote Waal SAMEN STERK kenmerkt zich door een vernieuwende en dynamische werkwijze waarbij "verbinding" de basis vormt. In deze fase dient de focus op de bedoeling van het programmaplan (WAT) te liggen en niet op het HOE (werkwijze als pilot). Bewoners & gebruikers staan in het programma centraal waarbij lerend wordt vernieuwd vanuit de vraag, de collectieve ambitie. De aanwezige kwaliteiten in de wijk worden benut, de energie wordt gebundeld en initiatieven krijgen de ruimte en worden gewaardeerd. Het is een nieuw proces waarbij de uitkomst nog niet vast staat. Dit leidt tot nieuwe oplossingen en nieuwe vormen van samenwerking. Samen werken wij toe naar onze droom, namelijk dat in 2022 een grotere maatschappelijke betrokkenheid is in de buurten van de Grote Waal.

Hoe gaan we de visie (de Grote Waal is een duurzaam toekomstbestendige wijk) realiseren?
Er worden workshops gefaciliteerd, samen successen gevierd en verhalen gedeeld. We hebben inzicht in de netwerken in de wijk. Waar nodig worden deze ondersteund en nieuwe netwerken gecreëerd door te verbinden en een plek te bieden voor ontmoeting in het Wijklab. Ook faciliteren wij de concrete projecten, experimenten en activiteiten die volgen uit de thema's. Over de periode van vier jaar maken we ieder half jaar een ' foto' van de wijk. Zo spiegelen we de bestaande situatie aan het 'plaatje' van waar we met elkaar naartoe willen en sturen wij bij waar dat nodig is.

2.2 Werkwijze in het programma
Programmamanager aan de slag
Programma's als (hulp)middel bij complexe verandering kunnen gezien worden als designs. Om de sociale innovatie te kunnen realiseren zorgt de programmamanager ervoor dat het speelveld wordt veranderd. Design helpt om domein overstijgend en in co-creatie te werken. De programmamanager is van origine ontwerper en ziet haar functie in de wijk dan ook als schakelfunctie: tussen denken en doen, tussen buiten en binnen en tussen de verschillende hokjes. Het is ontwerpers eigen verschillende perspectieven naast elkaar neer te zetten. We vragen mensen om hun expertise in te brengen, niet op basis van hun functie of positie. Daardoor is er een heel gelijkwaardige uitwisseling van informatie tussen mensen. De praktijk ingaan of het veldwerk is een belangrijk onderdeel van het werk van een designer. Designers zijn vaak lang bezig om het probleem anders te bekijken. Zij werken iteratief, meer op basis van intuïtie en gevoel. Zoomen uit en halen er belanghebbenden bij die in eerste instantie niet zoveel met dat proces te maken lijken te hebben of niet belangrijk lijken te zijn. Daardoor veranderen zij het speelveld. Juist aan de randen van een probleemsituatie zit vaak de opening naar een oplossing.

Samenwerkingsstructuur
Op basis van de beginselen van Stadskracht is binnen het programma een organisatiestructuur opgezet waarbinnen de programmamanager samenwerkt met de wijkbewoners en de organisatie die namens de bewoners acteert, de Stichting Dwaalpark. De samenwerking tussen partijen en de rollen die zij vervullen laat zich het beste zien in een diagram:

Bovenstaand schema dateert uit 2018. De hierin opgenomen namen van personen zijn niet allemaal actueel.

Wat is Stadskracht?

De verhouding tussen bestuur en inwoner verandert. Steeds vaker ontstaan initiatieven vanuit de samenleving. Inwoners en ondernemers hebben vaak zelf de beste ideeën en oplossingen. Het is belangrijk gebruik te maken van de kracht van ideeën die in onze stad aanwezig is. Door verbindingen tot stand te brengen tussen inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en de gemeente ontstaan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Dit vraagt om een gemeente die stimuleert, faciliteert en waar nodig het tot stand komen van deze initiatieven ondersteunt. Een gemeente die aansluit bij de organisatiekracht van de stad en onze inwoners en kiest voor partnerschap. Vanuit het perspectief van stadskracht zien wij een stad voor ons waarin volop ruimte is voor ideeën. Een stad die stimuleert, inspireert en uitnodigt tot initiatief, samenwerking, innovatie en creativiteit. Daarnaast is Hoorn een stad die tussen de inwoners en ondernemers staat.

Waarom een programma

De basis van dit programma ligt in verbinding, zingeving en creatie. Het is een tijdelijke werkorganisatie gericht op het realiseren van meer specifiek beschreven doelstellingen, waarvoor in samenhang verschillende activiteiten worden uitgevoerd. Die activiteiten kunnen projecten, routines of improvisaties/ experimenten zijn. Het einddoel is helder beschreven en het begin van een weg er naartoe is duidelijk. Echter, een groot deel van die weg wordt al werkende ontdekt en ontwikkeld. Het programma sluit sterk aan bij het mensbeeld waarbij men stuurt vanuit vertrouwen in mensen en gezamenlijk commitment en minder vanuit controle. Juist bij complexere opgaven, waarbij krachtenvelden niet zo simpel te managen zijn, biedt deze manier van werken goede mogelijkheden om op verschillende situaties in te spelen.

Party-cipatie!

'Why have a meeting, when you can have a party?' is een gevleugelde uitspraak van de Amerikaanse participatie-expert Jim Diers. Als we mensen (bewoners, partners, collega's) willen verleiden om de samenwerking met elkaar op te pakken is het belangrijk dat samenwerken leuk is: party-cipatie! Daarvoor hebben wij ons afgelopen jaar aangesloten bij de energie die al in wijk stroomt. Letterlijk, door naar mensen toe te gaan en bij hen op locatie het gesprek aan te gaan, zoals bij de sportverenigingen, Leefbaarheidsoverleg Grote Waal (OLGW), belangengroep A7 en de

Sneeuwruimploeg. Figuurlijk, door ons in te leven in hun behoeften en ons best te doen om het voor hen aantrekkelijk te maken om mee te doen. En door respect te hebben voor de plek waar we actief zijn en ons te verdiepen in de geschiedenis en identiteit ervan. De uitgangspunten daarbij waren:

- We maken van elk overleg een belevenis die men niet wil missen.
- We maken de werkvormen dynamisch.
- We zorgen voor lekker eten en drinken (op advies van OLGW).
- We volgen de flow van mensen die wíllen.
- We vinden de kwaliteit van interactie misschien nog wel belangrijker dan de inhoudelijke uitkomst.
- We maakten de waarde van 'zachte' resultaten zoals een goede sfeer expliciet. Bijvoorbeeld door samen met de sportverenigingen, OLGW en actieve bewoners de bijeenkomsten te organiseren

Spelregels bij de gekozen werkwijze

- Het bestuur stuurt op hoofdlijnen en niet op details
- Scheiding tussen het WAT en het HOE (en dan dus ook écht de professionals het HOE laten bepalen)
- Participatie van bewoners, gebruikers, bedrijven en partners (en dus ook écht loslaten als bestuur)
- Principes van de gekozen werkwijze
- Doen! En achteraf verantwoorden.
- KISS (keep it simple, stupid!)
- Geef het middenmanagement de vrijheid om uit te proberen en te testen middels pilots.
- De tuinman kiest zijn eigen gereedschap
- Leg de verantwoordelijkheid zo laag mogelijk
- Maak het werk leuk
- Werken vanuit de energie van de wijk; snellere processen; andere vormen van financiering
- Loslaten en vastpakken; sturen op resultaat
- Zelfoplossend vermogen stimuleren
- Wees consistent

'SAMEN STERK Grote Waal' heet het Plan van Aanpak voor de wijk gedurende de aankomende vier jaar. Het Plan kenmerkt zich door een vernieuwende en dynamische werkwijze waarbij "verbinding" de basis vormt. In deze fase dient de focus op de bedoeling van het programmaplan (WAT) te liggen en niet op het HOE (werkwijze als pilot). Bewoners & gebruikers staan in het programma centraal waarbij lerend wordt vernieuwd vanuit de vraag, de collectieve ambitie. De aanwezige kwaliteiten in de wijk worden benut, de energie wordt gebundeld en initiatieven krijgen de ruimte en worden gewaardeerd. Het is een nieuw proces waarbij de uitkomst nog niet vast staat. Dit leidt tot nieuwe oplossingen en nieuwe vormen van samenwerking. Samen werken wij toe naar onze droom, namelijk dat in 2022 een grotere maatschappelijke betrokkenheid is in de buurten van de Grote Waal.'

3: De thema's; behaalde resultaten

In dit hoofdstuk leest u de behaalde resultaten binnen het programma. De indeling ervan is gebaseerd op de thema's die bij de start van het programma zijn gekozen en ook vastgelegd in de overeenkomsten van de gemeente Hoorn met de Stichting Dwaalpark, de uitvoerder van het programma: Dwaalpark, Kansen voor kinderen, Ontmoetingsplekken, Leefbare en Schone Waal en tenslotte Wijklab.

De inhoud van programma Grote Waal SAMEN STERK is gevormd door de input die is opgehaald tijdens de drie wijkbijeenkomsten in 2018. Hier hebben bewoners en gebruikers laten horen welke onderwerpen voor hun van belang zijn. Vanuit de gezamenlijke input zijn deze thema's gedefinieerd. De thema's vallen uiteen in verschillende Projecten & Initiatieven (P&I's). Dit kunnen projecten en initiatieven zijn die door bewoners en gebruikers op basis van stadskracht worden opgezet (zoals Hoorn Ons, Majstro Kidz of Bereneiland), of bestaande projecten en initiatieven die door het programma verder worden geholpen of een vaste plek krijgen (zoals Sneeuwruimploeg, A7 of Groentewaal).

Per thema wordt een korte toelichting gegeven op wat er beoogd is te bereiken. Daarna wordt er per P&I ook beschreven wat de beginsituatie was en waar we aan het einde van het programmaperiode staan.

Dit hoofdstuk sluit af met het antwoord op de vraag of het in 2018 gestelde programmadoel is behaald.

3.1 Thema Dwaalpark

Jaren geleden was het Dwaalpark een levendige plek waar buren elkaar ontmoetten, samen voetbalden, de barbecue aanstaken en de kinderen lieten spelen. Inmiddels is het Dwaalpark een plek geworden waar mensen hoofdzakelijk wandelen en hun honden uitlaten. Het bruist niet meer. De projecten onder het thema Dwaalpark hebben de doelstelling gehad om de levendigheid terug te brengen in het Dwaalpark (aan de voorzijde), maar om ook de wandelaars en natuurliefhebbers te voorzien in hun behoeftes (achterzijde).

Dwaal Theater

Dwaal Theater & Natuurspeeltuin

Tijdens de Wijkbijeenkomsten in 2018 is door de bewoners en gebruikers van de Grote Waal aangegeven meer reuring te willen in het Dwaalpark in de vorm van een openlucht theater. Het idee was om een plek te creëren waar zowel jonge kinderen als oudere mensen graag naartoe gaan en elkaar ontmoeten. Later is de natuurspeeltuin hieraan toegevoegd. Samen met het fitnessplein (deelproject van Dwaal Outdoor) maakt dit van de entree van het Dwaalpark een mooie plek waar voor alle doelgroepen iets te doen is. Het is een middel om het park weer levendig te maken.

In de zomer van 2020 hebben drie ontwerpers een schets gemaakt van een theater in combinatie met een natuurspeeltuin. Samen met bewoners en gebruikers is er één ontwerp uitgekozen: het ontwerp van Jan de Vries (Grijs Kleurt Groen Stadsnatuur). Nadat het ontwerp is vastgesteld is er gekeken wat er vanuit de gemeente nodig is om dit plan te realiseren. Op het moment van schrijven van deze evaluatie is er nog geen duidelijkheid of dit project uitgevoerd kan gaan worden. Daarmee

kunnen we niet concluderen of dit project van het programma succesvol tot uitvoering zal komen. Zie ook hoofdstuk 4 van deze evaluatie.

Dwaal Hond

Honden uitrenveld

Regelmatig waren er aanvaringen tussen hondenbezitters en niet- hondenbezitters. Dit had te maken met loslopende honden die achter kinderen en hardlopers aan renden. Er was geen wederzijds begrip. Dit was aanleiding om aan de slag te gaan met een hondenuitrenveld; een omhekt gebied waar (jonge en ongetrainde) honden vrijuit kunnen rennen zonder mensen tot last te zijn.

Begin januari 2021 kon het hondenuitrenveld in gebruik worden genomen. Op 21 mei is de formele opening geweest, eerder was niet mogelijk in verband met de coronamaatregelen. Vanuit de kynologenclub worden er trainingen georganiseerd en het is een plek waar hondenbezitters elkaar ontmoeten.

Communicatie en Informatie & Hondenzwemplek

Ook was er behoefte om door de rest van het park duidelijk te maken waar honden wel en niet los mogen lopen om de irritatie tussen gebruikers van het park te verminderen. Daarbij was er behoefte aan een plek waar honden kunnen zwemmen.

Het aanleggen van een zwemplek voor honden is om praktische redenen in de planning van de aanleg van het Dwaal Theater opgenomen. Omdat het momenteel onvoldoende duidelijk is of de uitvoering van het Dwaal Theater doorgang kan vinden, kunnen we voor nu in ieder geval zeggen dat dit deel project niet voor het einde van de programmaperiode gerealiseerd zal zijn en realisatie hangt samen met het besluit omtrent het Dwaal Theater. Wat betreft de communicatie & informatie is er voor alsnog geen verdere bebording in de rest van het park aangebracht waarop staat aangegeven waar honden wel / niet mogen loslopen.

Dwaal Tennis

Zuid terras

Tennisvereniging de Hulk was in de oude situatie een plek voor leden van de tennisvereniging en had geen open functie naar het Dwaalpark toe.

Inmiddels is het zuid terras aangelegd en daarmee is een centralere plek in het Dwaalpark gecreëerd. De doelstelling is om het terras ook open te stellen voor publiek wanneer er gebruik wordt gemaakt van de tennisvereniging. Hiermee ontstaat meer sociale controle in het park en is een ontmoetingsplek ontstaan..

Verbouwing bijgebouwen en clubhuis

Het verbouwen van het bijgebouw en clubhuis is ook onderdeel van het project Dwaal Tennis. De leden van TV de Hulk zijn inhoudelijk de voorbereidingen aan het treffen voor de verbouwing.

Dwaal Outdoor

(Wandel) Bootcamproute, WijkWandelRoutes en Fitnessplein

Dwaal Outdoor betreft een wandelbootcamp route en een fitness/beweegplein die door meerdere doelgroepen kunnen worden gebruikt om aan de conditie (fitheid) te werken. Zowel individueel als in groepsverband, zonder of met begeleiding. Het project Fitness Plein levert een bijdrage tot het verbeteren van de algehele gezondheid (in lichamelijke en psychische zin).

De bootcamproute en het fitnessplein zijn opgenomen in de planning van project Dwaal Theater, waarvan op dit moment nog niet duidelijk is of het gerealiseerd kan worden. De voorbereidingen voor de (Wandel) Bootcamproute en de WijkWandelRoutes zijn wel afgerond. De routes zijn uitgewerkt, er is geïnventariseerd welke pijlen en informatieborden waar in de wijk moeten komen en welke attributen op welke locatie nodig zijn. Er wordt geprobeerd om nog voor het einde van de programmaperiode duidelijkheid te krijgen over wat er vanuit de gemeente nodig is aan toestemming en vergunningen zodat deze deelprojecten uitgevoerd kunnen worden.

Beach Volleybal en Trapveld

Beach Volleybal en het Trapveld waren deelprojecten bedacht tegenover de kanovereniging Flevo. Het programma GWSS gaat uit van Stadskracht en eigenaarschap bij de initiatiefnemers en deze neemt geen trekkende rol aan voor deze deelinitiatieven. Omdat er vanuit de initiatiefnemers geen vervolg is gegeven op de deelprojecten zijn deze niet ten uitvoering gekomen.

Dwaal Natuur

Bijenlint Fase 1

De eerste fase van deelproject bijenlint is succesvol ten uitvoering gebracht. Het Talud is ingezaaid met bijenmengsel.

Bijenlint Fase 2, Takkenrillen, Vlinder Idylle, Stinseplanten, Insectenhotels, IJsvogelwand en Ecologische Oever

Onder het project Dwaal Natuur vallen alle bovenstaande deelprojecten. Partners als de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, het Instituut voor Natuureducatie, Stadslandbouw en the Place to Bee waren aangehaakt. Echter zijn de deelprojecten door het uitvallen van initiatiefnemer Bart Meilink niet verder van de grond gekomen.

3.2 Thema Kansen voor Kinderen

Het is van belang dat kinderen hun talenten verkennen en hun persoonlijkheid ontwikkelen. Daardoor neemt het zelfvertrouwen toe en gaan ze meedoen en samenwerken. De ambitie van het thema Kansen voor Kinderen is om kinderen te ondersteunen zich gelukkiger, rijker, minder eenzaam, gezonder en veiliger te laten voelen.

Happie Hoorn

Happie Hoorn coacht (risico)jongeren met gedragsproblematiek door middel van dagbesteding. Er is ruimte voor zowel persoonlijke coaching als voor fysieke activiteiten (in samenwerking met onder andere sportcomplex Sersgym, volkstuin de Kromme Elleboog, Waal Handjes, Intermaris en WerkSaam West Friesland). Ook ouders worden zo nodig begeleid in het omgaan met het gedrag van de kinderen die aan Happie Hoorn deelnemen.

Happie Hoorn is een succesvol project/initiatief dat inmiddels volledig door WerkSaam West-Friesland is overgenomen en daarmee geborgd.

ProxiMo

Mo Uysal, initiatiefnemer van ProxiMo, omschrijft het initiatief als volgt: *"Sport en onderwijs zijn geen luxe, maar een basis behoefte. Wie zijn wij? Een lokale (kick)boks sportclub (Hoorn/Grote Waal) voor gezinnen met een klein budget. Tevens zijn we gespecialiseerd in de begeleiding van kinderen en jongeren met een bijzondere eigenschappen als ADHD, autisme, introvert en extrovert gedrag. Wij kijken naar de positieve eigenschappen: ADHD is energie, autisme betekent gekanaliseerd/gefocust e.d. Je bent wie je bent. Wat doen wij? We geven (kick) boks trainingen aan kinderen, jongeren en volwassenen. Daarnaast geven wij bijles en huiswerkbegeleiding aan kinderen vanaf groep 5 tot en met 8. En aan jongeren van het voortgezet onderwijs. Werken met mensen is voor ons, als pedagogen, trainers docenten, een tweede natuur."*

Naast (kick) boks training en huiswerkbegeleiding is initiatief ProxiMo nog uitgebreid met Kooklessen (en boodschappen doen voor bewustwording). ProxiMo is een succesvol initiatief dat in de loop van de tijd de samenwerking heeft gezocht met de Jules Verne School en daar nu ook geborgd is. Vrijwilliger Ali Serpeci neemt de taken van Mo op korte termijn over als initiatiefnemer. Universum neemt vanaf schooljaar 2021-2022 de financiering van dit initiatief over van het GWSS-programma, waarmee het voortbestaan geborgd is.

Jaarlijkse Voorstelling

De Jaarlijkse Voorstelling is een initiatief vanuit het programma GWSS. Het richt zich op het ontwikkelen van talenten. Het project gaat er voor zorgen dat kinderen hun verbeeldingskracht en creativiteit kunnen vormgeven. Ook worden kinderen geholpen bij de ontwikkeling van hun identiteit. Het project wil samenwerking tussen kinderen, ouders en iedereen die met kinderen werkt faciliteren en ondersteunen om het jaarlijkse feest te realiseren in het Dwaalpark. Het doel was om in de week voorafgaand aan de Hoornse Stadsfeesten een Jaarlijks voorstelling in de Grote Waal te organiseren, geregisseerd door de samenwerkende partijen. Een festival door en voor de kinderen van de scholen voor primair onderwijs in de Grote Waal.

In verband met een tekort aan draagvlak onder directeuren en schoolbesturen is dit project niet van de grond gekomen. De focus van de scholen ligt momenteel bij het op orde brengen van de onderwijskundige basis in de scholen zelf. Omdat voor de Jaarlijkse Voorstelling enkel een buitenschools programma denkbaar was, is het draagvlak bij andere partners in te geringe mate aanwezig. Daarbij was het organiseren van evenementen door corona nog lastiger.

Kinderwijkraad

Op alle drie basisscholen in de Grote Waal worden lessen gegeven over democratie en rechten en plichten van jou als burger. Op alle basisscholen bestaat een Kinder(school)raad. Een Kinderraad is gekozen door de kinderen van de school, mede om mooie plannen en initiatieven, die zij op hun eigen school willen, uit te voeren. Het zou fantastisch zijn als de kinderen ook kunnen meepraten over de leefsituatie in hun eigen wijk. Dit zou mooi kunnen door een nieuw op te richten Kinderwijkraad. Deze vertegenwoordigt alle kinderen in Grote Waal. En deze raad kan een vertaler zijn van de vragen, wensen en initiatieven van alle kinderen in de wijk. Kortom, van alles wat leeft onder de jongste inwoners van Grote Waal. Wij hopen dat Stichting Netwerk samen met de scholen de handschoen in 2022 willen oppakken en dit idee verder tot bloei willen brengen.

Majstro Kidz

Muziek verbindt en ontwikkelt. Daarom heeft elk kind recht op creatieve en muzikale ontwikkeling. Het doel van Majstro Kidz is om jonge kinderen in aanraking te laten komen met muziek. Dit is goed voor de creativiteit, het is stress-verlagend, leerzaam, en heeft een neurologisch stimulerende werking wat het leervermogen van kinderen ten goede komt. Het concrete eindproduct is een schoollied voor en door de kinderen. De school waar dit initiatief momenteel wordt uitgevoerd is de Ichthus. Initiatiefnemer Joost van Beek geeft in elke klas van deze basisschool een aantal muzieklessen en neemt ook stukjes muziek op. Met de opnames van alle groepen wordt het uiteindelijke schoollied gemaakt. Dit is een succesvol initiatief en wordt zeer positief ontvangen, zowel door de school als door de kinderen.

3.3 Thema Ontmoetingsplekken

Het resultaat van het thema Ontmoetingsplekken is het kwantitatief en kwalitatief verbeteren van ontmoetingsplekken in de wijk. Het doel hiervan is om eenzaamheid te verminderen. Ontmoetingsplekken zijn nodig voor het versterken van de sociale cohesie en de samenredzaamheid in de wijk te vergroten.

Hoor Ons

Initiatiefnemer Joost van Beek omschrijft Hoor Ons als volgt*: "Het doel is om de kleurrijke verschillen van de bewoners van de Grote Waal dichter bij elkaar te brengen. Wat leeft er in de wijk? Wat voor verhalen zijn er te vinden in de wijk? "Hoor Ons!" wil mensen van verschillende leeftijden en voorkeur in muziek samen brengen, wat in zijn geheel het straatbeeld van de Grote Waal laat resoneren op één cd."*

De geworven kandidaten hebben allen een nummer gespeeld dat is gemixed, gemastered en geproduceerd. Deze nummers zijn op één CD uitgebracht. Het idee was om een eindpresentatie te geven in de vorm van een optreden, in het wijkcentrum van de Grote Waal. Helaas is dit door corona niet doorgegaan maar de muzikanten zijn gedurende de programmaperiode op andere manieren actief geweest, zoals tijdens de Wijkbijeenkomst en bij verzorgingshuizen in de lockdown tijd. Een succesvol initiatief dat inmiddels ook is uitgebreid naar de Kersenboogerd.

GroenteWaal

De GroenteWaal is een (school)moestuin voor en door kinderen. Hier kunnen kinderen ontspannen, leren zij waar groente vandaan komt en wat er allemaal komt kijken bij het telen van groente. Het GWSS-programma is betrokken geraakt bij dit al bestaande initiatief van Hanneke Bakker om te ondersteunen in diverse zaken. Denk hierbij aan het meedenken in de zoektocht naar ruimte voor opslag, ondersteuning in de werving van vrijwilligers, versterken van contacten in de buurt, verkoop van producten via een kraampje in het winkelcentrum, Florex Bollen etcetera. Wanneer het programma ten einde is zal dit initiatief blijven bestaan in de huidige vorm.

Florex Bollen

Tijdens de eerste lockdown is programma GWSS via het Vrijwilligerspunt in contact gekomen met Florex, een groothandelaar in bloembollen. In het voor- en najaar hebben zij een overschot aan bloembollen die ze niet kwijt kunnen. Een gedeelte hiervan gaat om die reden naar programma GWSS toe en worden verdeeld onder scholen, (sport)verenigingen, bewoners, organisaties en instanties in heel Hoorn. Een succesvol project wat kleur in de wijken geeft en waar mensen erg blij mee zijn.

Waal Kunst

Wijkbewoonster Margo Schoutsen is het Wijklab ingelopen omdat zij vindt dat er weinig kunst is in de Grote Waal. Vanuit het programma is met Margo meegedacht in wat de mogelijkheden zouden zijn om hier verandering in te brengen. Een expositie in de Grote Beer was een idee, maar in verband met de coronamaatregelen heeft dit geen doorgang kunnen vinden. Margo is nog verder aan het nadenken over mogelijkheden om bankjes te mozaïeken en in de wijk te plaatsen.

Daarnaast zijn er een aantal kunstwerken geplaatst, mede dankzij de inspanning vanuit programma GWSS. Voorbeelden zijn Pilaarvorming, Ode aan het Varken. Color Wave staat nog op de planning.

Waalrakkers

De Waalrakkers is de kinderboerderij in de wijk. Het is een ontmoetingsplek met weinig bezoekers, weinig dieren en een tekort aan vrijwilligers. Het is een bestaand, opzichzelfstaand initiatief waarin het programma heeft willen ondersteunen in communicatie, werving van vrijwilligers en organiseren van evenementen (zoals de namen wedstrijd toen er twee nieuwe biggetjes zijn geboren). Vanuit de kinderboerderij is weinig inspanning geweest om hiermee aan de slag te gaan, en aangezien zij eigenaar zijn is er vanuit het programma besloten om de kar niet te gaan trekken.

Op de Tandem

Angelique en Taner Düller omschrijven hun initiatief zo*: "Op de tandem gaan wij 14 augustus (2020) naar Istanboel om geld in te zamelen voor mensen met een beperking en hun families, om hun een hand toe te reiken zodat zij op hun eigen wijze hun leven vorm kunnen geven in de samenleving. Want ook al is iedereen anders , iedereen heeft recht op een plek in de samenleving. Een plek in de samenleving waarin je veilig voelt, je jezelf mag zijn en waar je je verbonden voelt met de ander. En dat vinden we ook belangrijk in onze samenleving hier in de grote waal, onze wijk!!"*

De uiteindelijke doelstelling van bovenstaande activiteit staat los van de Grote Waal. De activiteiten die hiervoor georganiseerd worden, dragen echter weldegelijk bij aan de samenhorigheid in de wijk dus zodoende dat het programma een ondersteunende rol heeft gespeeld. Door corona is de eerste versie van de lichtjestocht uitgesteld. Deze heeft later in een kleinere vorm toch plaats gevonden. Het idee was om meer activiteiten te organiseren in de wijk maar helaas is de initiatiefneemster na een plotselinge ziekte overleden waardoor er geen verdere uitvoering aan het initiatief gegeven kon worden.

Wandelen op Zondag

Het doel van Wandelen op Zondag is om eenzame mensen op de rustige zondag ochtend naar buiten te krijgen en in contact te laten komen met anderen mensen. Het middel is een wandeling door Hoorn, met aansluitend een lunch of kop koffie. Toen de eerste lockdown ten einde kwam is dit initiatief gestart en goed bezocht. Momenteel worden de wandelingen vanuit de binnenstad georganiseerd en niet meer vanuit de Grote Waal. Het initiatief loopt nog steeds, en zal ook na het eind van de programmaperiode doorgaan.

OldStars in de Wijk

OldStars in de Wijk is een laagdrempelig sportinitiatief voor 55+ers waarbij deelnemers geen lid te hoeven worden van een sportvereniging. Het initiatief wordt door het Ouderenfonds gefaciliteerd; zij hebben twee vrijwilligers in de wijk opgeleid tot trainer. Het programma GWSS heeft de inhoud, organisatie en communicatie van het initiatief verzorgd. De trainers verzorgen elke woensdagochtend een sporttraining op het Cruyff Court in de wijk, waar 55+ers zonder verdere verplichtingen aan mee mogen doen. Na afloop is er een lunch om de sociale cohesie te verbeteren. In totaal is er een groep van 15 tot 20 deelnemers die zijn aangehaakt bij dit initiatief. Zij zitten ook in een appgroep waarin allerlei gezellige dingen worden besproken. Ook wanneer het programma is beëindigd loopt dit initiatief, ondersteund door Stichting Netwerk door.

Bereneiland

Initiatiefnemer Lola Hernandez Garcia heeft zich begin 2021 gemeld in het Wijklab met de vraag of zij aan de slag kon met het 'Bereneiland' (speelplek voor kinderen). Het idee was om van het Bereneiland een Bijeneiland te maken, een klein parkje. Dit idee vond geen draagkracht bij de buurt, omdat het een speelplek voor kinderen moest blijven. Dit heeft buurvrouw Annemieke Theuns echter wel geactiveerd om aan de slag te gaan en het omliggende grond op te knappen. Naar aanleiding van het 40 jarige bestaan van de straat is er een burendag georganiseerd waarin de buren samen aan de slag gaan om dit stuk grond met bollen en zaadmengsel in te zaaien. Een succesvol initiatief waarin programma GWSS de verbinding heeft gelegd met de gemeente, de buurt en voor de bollen en zaadmengsel heeft gezorgd.

E-games event

Initiatiefnemer Viet Nuygen is gestart met het opzetten van een E-games event in het Wijkcentrum Grote Waal. Veel jongeren gamen regelmatig, vaak in hun eentje in een kamer. Het idee was om een event te organiseren waar de jongeren elkaar ook daadwerkelijk ontmoeten. Brijder is bij de voorbereidingen betrokken geraakt omdat gameverslaving onder jongeren een serieus probleem is, waarover Brijder tijdens het event voorlichting zou geven. Helaas is het event niet doorgegaan in verband met de onlangs verder aangescherpte coronamaatregelen.

3.4 Thema Leefbare & Schone Waal

De naam Leefbare & Schone Waal spreekt voor zich. Het thema heeft als doelstelling om allerlei vormen van overlast, zowel van mensen als van dingen, te verminderen. Daarnaast is de doelstelling om de leefbaarheid in de wijk te vergroten. En dat kan op veel verschillende manieren.

Sneeuwruim- & Graffitiploeg

De Sneeuwruimploeg bestaat uit een groep vrijwilligers die al voor de start van het programma actief waren in de Grote Waal om te zorgen dat de wegen goed begaanbaar blijven in geval van sneeuw en zo de wijk leefbaar te houden. Zij hadden hun eigen organisatie, locatie en strooiwagen. Vanaf het begin heeft de Sneeuwruimploeg regelmatig contact gehad met programma GWSS.

In de loop der tijd is de Sneeuwruimploeg zich ook gaan inzetten om graffiti te verwijderen in de Grote Waal en heeft programma GWSS meegedacht met verschillende zaken waar de Sneeuwruimploeg tegenaan is gelopen. Momenteel is initiatiefnemer Kor de Vries in verband met zijn gezondheid helaas niet meer actief. Dat Kor de Vries op termijn zou stoppen was al bekend gezien zijn leeftijd. Er zijn oriënterende gesprekken geweest om te kijken of dit initiatief geïntegreerd kon worden met een ander initiatief Waal Handjes, maar dit is niet van de grond gekomen.

BKD Recycling

Ben van der Starre omschrijft zijn initiatief*: "BKD Recycling wil de Grote Waal schoon maken. Ik wil alles van de straat hebben, behalve huisvuil en meubels. De apparaten worden nu vaak bij de vuilcontainer of bij het grofvuil gezet en blijven daar staan omdat dit niet wordt meegenomen door de vuilnisophaaldienst. Het belandt door de hele wijk heen doordat jongeren ermee gaan spelen."*

Dit initiatief is opgestart op de locatie waar Waal Handjes ook gebruik van maakte. Er is een discussie gevoerd over dit initiatief in relatie met het 'alleenrecht' van HVC om vuilnis en apparaten op te halen. Uiteindelijk bleek het maken van winst de eerste doelstelling waarbij het maatschappelijke te veel op de achtergrond verdween. Om die reden is er besloten het initiatief niet langer te ondersteunen vanuit programma GWSS.

Waal Handjes

Waal Handjes

Het initiatief Waal Handjes is begonnen met de brief van de Burgemeester aan het begin van de eerste lockdown. Elk huishouden in Hoorn zou een flyer in de brievenbus krijgen met daarop een telefoonnummer dat mensen konden bellen als zij hulp nodig hadden, in welke vorm dan ook. Vanuit het GWSS-programma is het initiatief ontstaan om deze brief niet per post te laten bezorgen, maar alle deuren langs te gaan en de flyer persoonlijk te overhandigen. Zo werd het eerste persoonlijke contact al gelegd, waardoor de drempel voor mensen om hulp te vragen werd verlaagd. De vrijwilligers die deze grote klus hebben geklaard waren de jongeren die via initiatief Happie Hoorn gecoacht en begeleid worden. Diverse bewoners hadden hulpvragen waar in sommige gevallen de vrijwilligers direct mee konden helpen. Dit heeft tot veel positieve reacties geleid, en al snel werd duidelijk dat de meeste hulpvragen niet persé samenhangen met corona. Zodoende is besloten om dit initiatief ook na corona voort te zetten. Voor de jongeren zelf is dit ook een waardevol initiatief. Het gaat om risico jongeren die door het helpen van mensen in de wijk worden gewaardeerd. Ze krijgen verantwoordelijkheid en laten zien dit goed op te pakken. Daarnaast krijgen ze structuur in hun dagritme en maken zich nuttig.

Contacten zijn gelegd met meerdere instanties. Zo komen er hulpvragen binnen vanuit/via Intermaris, Vrijwilligerspunt, 1.Hoorn, Stichting Netwerk, BurenHulp en mensen die in het Wijklab langs komen. Vrijwilligerspunt Westfriesland organiseerde in november 2021 een verkiezing voor dé vrijwilliger en dé vrijwilligersorganisatie van Hoorn en heeft deze gewonnen!

Tweede leven

De vrijwilligers van de Waal Handjes halen op verzoek van bewoners spullen op die niet meer gebruikt worden, maar nog goed geschikt zijn voor een tweede leven. Doordat de Waal Handjes veel hulpvragen door heel Hoorn oppakken hebben zij een groot netwerk en komen zij met regelmaat mensen tegen die de gebruikte spullen goed kunnen hergebruiken. Een succesvol deelproject waarmee veel apparaten worden hergebruikt en mensen blij mee zijn.

Waal Juweeltjes

Poolster

Initiatiefnemer Hans Wortman wilde graag aan de slag met de uitstraling van zijn buurtje en is op het idee gekomen om de plantenbakken voor zijn huis op te knappen. Dit heeft hij voor elkaar gekregen, samen met zijn buren. Ze hebben gezamenlijk de planten in de door de gemeente aangelegde plantenbakken geplant, en doen zelf het beheer. Het programma GWSS heeft in dit initiatief ondersteund door de contacten met de gemeente te leggen, door de planten te faciliteren en door Hans te helpen met zijn contacten met de rest van de buurt.

Boogschutter & Weidemolen

Het idee van adoptie-plantenbakken zoals bij de Poolster zouden ook op de Boogschutter en Weidemolen worden uitgevoerd. Dit is echter niet van de grond gekomen omdat uiteindelijk geen inwoners zich hebben gemeld om hiermee aan de slag te gaan.

Waal Schoon

Bijplaatsingen huisvuil & dumpingen grofafval

Vanaf de start van het programma heeft bewoner Hans Ekelschot zich regelmatig gemeld in het Wijklab met foto's van bijplaatsingen van huisvuil en grofvuil bij de vuilniscontainers in zijn straat. Op andere plekken in de wijk speelde hetzelfde probleem. Daarom heeft het programma deze bewoners met elkaar in contact gebracht om samen te kijken wat er gedaan kan worden om het probleem te verminderen. Er is een flyer gemaakt en op de containers geplakt waarop staat dat het niet de bedoeling is om vuilnis bij te plaatsen, met succes: de overlast is afgenomen. Er lopen nu nog gesprekken om de flyers te vervangen voor bordjes.

Zwerfafval

Voor het tegengaan van zwerfafval in de wijk is bewoner Jan Tonneman gestart met een maandelijkse opschoondag. Elke laatste zaterdag van de maand is hij in het Wijklab om prikkers en vuilniszakken uit te geven en vrijwilligers toe te wijzen aan een buurt in de wijk, zodat alle delen van de wijk worden meegenomen.

Het grootste deel van de vrijwilligers zijn kinderen die samen via Happie Hoorn en Waal Handjes meelopen met het initiatief. Initiatiefnemer Jan Tonneman wil dit initiatief na het einde van het programma niet in zijn eentje doorzetten. Er hebben zich nog geen andere vrijwilligers gemeld hiervoor dus dit initiatief zal na einde programma stoppen.

Tuinproject Intermaris

Tuinproject Intermaris is ontstaan uit de intensieve samenwerking met Waal Handjes. Intermaris heeft met regelmaat te maken met tuinen waarvan het aanzicht te wensen overlaat. Samen met Waal Handjes worden er tuinprojecten georganiseerd waarin er vanuit Intermaris en de gemeente materialen en planten worden geleverd. Bewoners doen zelf het werk maar worden door Waal Handjes en Intermaris ondersteund. De buurt knapt er ontzettend van op. Het laatste tuinproject is in de Siriusstraat geweest.

3.5 Thema Wijklab

Om de mensen en organisaties die in het programma Grote Waal SAMEN STERK samenwerken een plaats te geven waar zij samen kunnen komen, vragen van bewoners te kunnen beantwoorden en met elkaar in contact te brengen, ideeën te ontwikkelen en initiatieven verder te brengen is in het (toen recent gerenoveerde) winkelcentrum Grote Beer een bedrijfsruimte gehuurd. De betreffende ruimte (Grote Beer 5h) is 93 m2 groot en is door de gemeente Hoorn gehuurd van Onro BV. Het is een laagdrempelige plek in het centrum van de wijk. Vrijwel alle wijkbewoners komen langs en door op zo'n centrale plek te werken weten en horen we goed wat er speelt in Grote Waal.

Stagiaires

De Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Inholland hebben in de jaren 2020 en 2021 een aantal studenten van de studierichting social work stage laten lopen in het Wijklab. Deze stagiairs zijn begeleid door Loek Stam en door programma-assistent Thea Noordeloos. De laatste twee studenten hebben op verzoek van het programmateam door te houden van interviews onderzoek gedaan naar de bekendheid van het Wijklab onder bezoekers van het winkelcentrum en onder de winkeliers in de Grote Beer. Andere onderwerpen waar de stagiaires zich mee bezig hebben gehouden zijn onder andere Leefbare- en Schone Waal, Narrowcasting, Wijkbijeenkomsten en ontmoetingsplekken.

Narrowcasting

Om op een vernieuwende manier bekendheid te geven aan initiatieven en projecten die in het programma Grote Waal SAMEN STERK zijn ontstaan is een narrowcasting-systeem met meerdere schermen aangeschaft. Schermen hangen/staan zowel in het Wijklab, als op meerdere plaatsen in het winkelcentrum als bij de Stichting Netwerk. De beelden die daarop geprojecteerd worden zijn van diverse aard. Niet alleen worden GWSS-activiteiten onder de aandacht gebracht, ook de winkeliers in het winkelcentrum maken erop reclame. Dit middel draagt bij aan de informatievoorziening in de wijk. Zo zijn bewoners en gebruikers beter geïnformeerd.

Nu aan het einde van de programmaperiode wordt onderhandeld met Onro BV over mogelijke verkoop van deze schermen.

Gastvrouwen/gastheren

Het programmateam GWSS heeft contact gezocht met WerkSaam Westfriesland. Het Wijklab biedt werkervaringsplaatsen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze werkervaringsplaatsen zijn een eerste stap op weg naar betaald werk. De betreffende mensen worden onder verantwoordelijkheid van WerkSaam Westfriesland geplaatst in het Wijklab en fungeren daar als gastheer/vrouw/receptionist(e). Dat dit soort plaatsingen succesvol kunnen zijn blijkt uit het feit dat tenminste drie gastvrouwen inmiddels een regulier betaalde baan gevonden hebben.

Website, nieuwsbrief, overige communicatie

Bij de start van het programma is aan de slag gegaan met het ontwerpen van een website (www.degrotewaal.nl) om de bekendheid van het programma te vergroten. De website is in 2021 (tot 1 december) 532 maal bezocht door 481 unieke bezoekers (waarvan 314 nieuw). Daarnaast heeft het programmateam maandelijks (soms vaker) een digitale nieuwsbrief en geregeld een digitale nieuwsflits uitgebracht voor de bewoners en gebruikers van het programma. Ook is zeer geregeld met de bewoners gecommuniceerd door artikeltjes te laten verschijnen in het Hoorns Nieuwsblad. Tenslotte is door reguliere nieuwsvoorzieningen (zoals het Noordhollands Dagblad) geregeld aandacht besteed aan activiteiten die (mede) door het programma tot stand zijn gebracht.

Wijkbijeenkomsten

Gedurende de looptijd van het programma zijn vier grote wijkbijeenkomsten georganiseerd. De eerste was in februari 2018 in de sportzaal Wijkcentrum, Dit was de kick-off voor het ophalen van thema's, projecten en initiatieven bij bewoners en gebruikers uit de Grote Waal. De tweede was in de zomer van 2018 in het Dwaalpark, waarbij bezoekers konden stemmen op verschillende in het voorjaar van dat jaar geïnventariseerde thema's, projecten en initiatieven. De derde bijeenkomst was in het najaar van 2018 (sportzaal Wijkcentrum). Toen werd een update gegeven van de resultaten en thema's die onderdeel zouden vormen van het nieuwe Programma Grote Waal SAMEN STERK dat in december door de gemeenteraad werd goedgekeurd. De vierde was begin 2020 (Winkelcentrum Grote Beer). Hierin werd door het programmateam GWSS aan bewoners en gebruikers een update gegeven over de stand van zaken rond de thema's. Omdat de coronacrisis Nederland en dus ook Hoorn sinds april 2020 in z'n greep houdt zijn sindsdien geen wijkbijeenkomsten meer georganiseerd.

Algemeen

In het Wijklab zijn de afgelopen jaren talloze mensen op bezoek gekomen. Bezoekerscijfers zijn bijgehouden vanaf 2020. In 2020 is het Wijklab door bijna 2.500 mensen bezocht. Hierbij moet rekening gehouden worden met de verplichte sluitingen in het tweede en vierde wartaal door de Coronacrisis. Voor 2021 zijn bezoekersaantallen tot en met het derde kwartaal bekend: 765 bezoekers. Dit aantal bezoekers is in negatieve zin beïnvloed door de sluiting van het Wijklab in het eerste kwartaal van 2021 gezien de corona maatregelen.

Bezoekers kwamen om verschillende redenen naar het Wijklab. In 2020 had 25% van het bezoekersaantal met de hoofdreden 'vraag, opmerking, idee voor de buurt'. 22% Kwam voor 'werk' (gastvrouwen van Werksaam Westfriesland) en 19% meldde zich voor een bijeenkomst of vergadering. De resterende 35% bezoekers was er met een andere reden. Globaal waren de bezoekredenen in 2021, procentueel gezien, hetzelfde.

Aan het Wijklab doen (al dan niet intensief) vele partners mee: Alliantie Markermeerdijken, Intermaris, Vrijwilligerspunt, Politie. Handhaving, Wijkzaken, Werksaam Westfriesland, Stichting

Netwerk, 1.Hoorn. De deelname van deze partners is van verschillende aard en van verschillende intensiteit. Sommige organisaties gebruiken het Wijklab om er spreekuren te houden, anderen om er aan bewoners en/of andere organisaties informatie te verstrekken. Sommige partners zijn wekelijks of zelfs dagelijks in het Wijklab aanwezig anderen alleen op afroep (politie, Boa's) of als de betreffende instantie informatie wilde delen met de bewoners.

Vaste bezoekers/gebruikers van het Wijklab zijn het coreteam en het programmateam. Deze teams vergaderen in ieder geval wekelijks in het Wijklab met elkaar over de voortgang en ontwikkeling van de diverse projecten. Vaste bezoekers is ook Stichting Netwerk (met name om eventuele welzijnscomponenten te herkennen en zo mogelijk te steunen) en om deel te nemen aan het wekelijks overleg met het programmateam.

Het Wijklab wordt tijdens bijzondere gebeurtenissen ook in het weekeinde opengesteld, bijvoorbeeld als verzamelplaats voor deelnemers aan de maandelijkse Waalschoondag. Vrijwilligers vangen er op die dagen voor de start de deelnemende kinderen en volwassenen op, verstrekken vuilniszakken, 'prikkers', veiligheidshesjes en looproute. Het Wijklab dient vervolgens als 'koffiepunt' en lunchruimte en aan het einde van de actiedag worden daar de gebruikte spullen weer in ontvangst genomen. Ter voorbereiding op het einde van het GWSS-programma, en dus ook de sluiting van het Wijklab, zijn werkafspraken gemaakt met de Stichting Netwerk voor het vervolg. De wekelijkse Oldstars-in-de-wijk-ochtend wordt al vanaf het begin ervan ondersteund vanuit het wijkcentrum van de Stichting Netwerk.

De locatie van het Wijklab in het wijkwinkelcentrum is ideaal te noemen. Het is er voor de wijkbewoners en -gebruikers. Deze tref je natuurlijk aan op de plek waar mensen uit de wijk boodschappen doen. De aankleding van de glaswand van het Wijklab wekt de nieuwsgierigheid van passanten op. Ook de open toegangsdeur, het krantenrekje met een stapel laatste edities van de gratis huis-aan-huis-krant en de duidelijke zichtbaarheid van hetgeen er binnen in het Wijklab gebeurt draagt bij aan de toegankelijkheid ervan.

De locatie van het Wijklab wordt door velen als goed gekozen beschouwd, zo blijkt uit de vele interviews die het GWSS-coreteam met de meeste stakeholders heeft gevoerd.

Huur Wijklab

De huur van het Wijklab door de gemeente Hoorn van Onro BV loopt contractueel door tot en met 31 december 2022. Gepoogd is de verhuurder te verleiden de overeenkomst per afloopdatum programma (1 januari 2022) in te laten gaan, maar deze is daartoe niet genegen.

Momenteel is de gemeente (gesprekken op 18 mei en 25 november) in gesprek met de Stichting Netwerk om de betreffende ruimte aan deze welzijnsorganisatie in gebruik te geven, bij voorkeur op een zodanige manier dat het niet alleen een extra 'outlet' van de Stichting Netwerk is, maar dat Stichting Netwerk de ruimte 'ruimer' inzet door bijvoorbeeld in samenwerking met Werksaam Westfriesland werkervaringsplekken open te houden voor de gastvrouwen, om voorlopig het verzamelpunt voor de maandelijkse activiteit van Waalschoon te blijven vormen en te blijven fungeren als plek waar bewoners en gebruikers met vragen, meldingen en ideeën terecht kunnen. Stichting Netwerk heeft toegezegd zo snel mogelijk op dit verzoek te zullen reageren.

3.6 Is het gestelde programmadoel behaald?

3.6.1 Inleiding

Bij de start van het programma is het te realiseren doel geformuleerd: ‘Grote Waal is in 2022 een duurzaam toekomstbestendige wijk; in de buurten van de Grote Waal is in 2022 meer maatschappelijke betrokkenheid.’

Omdat de begrippen ‘duurzaam toekomstbestendige wijk’ en ‘meer maatschappelijke betrokkenheid’ in het toenmalige programmaplan niet nader zijn gedefinieerd is het complex om te beoordelen of het doel bereikt is.

Stichting Netwerk, één van de professionele partners in het programma, zegt dat zich op dit moment (medio/eind 2021) in de wijk minder maatschappelijke uitdagingen voordoen dan een aantal jaren geleden. Gevraagd naar de oorzaken van deze afgenomen problematiek wordt door Netwerk gewezen op de stadsvernieuwing en op de investeringen die in de Grote Waal zijn gedaan, zoals in het programma Grote Waal SAMEN STERK.

Intermaris, een andere professionele partner in het programma, heeft de afgelopen jaren ook extra energie in de wijk gestoken. Onder andere is de samenwerking van Intermaris met Waal Handjes vooral het laatste jaar zeer intensief. Intermaris en Waal Handjes helpen bewoners in de wijk met verbetering van de directe leefomgeving. Bijvoorbeeld door samen met bewoners verwilderde tuintjes op te knappen, waardoor het beeld van straten en de buurt zienderogen verbetert. Het is te verwachten dat dit verbeterde beeld van straten en de buurt ook in aangrenzend gebied vruchten zal afwerpen.

Een andere opvallende verbetering is zichtbaar op het gebied van verminderde overlast door bijplaatsingen huisvuil en dumpingen grofafval. Het aantal klachten daarover is fors afgenomen. Acties op dit punt in het nabije verleden via het GWSS-programma hebben kennelijk vruchten afgeworpen. In het jaar 2021 is het programma van start gegaan met een actie om ook het probleem van zwerfafval aan te pakken. Daarbij worden de leerlingen van de in de wijk gelegen scholen betrokken.

Dit zijn maar enkele aansprekende resultaten. De vraag is of deze verbeteringen een duurzaam karakter zullen hebben nu het programma aan het einde van 2021 wordt beëindigd. Professionele partners als Stichting Netwerk en Intermaris zullen zich zeker inspannen om de geboekte verbeteringen ook in de toekomstige jaren voort te zetten.

Ook staat wel vast dat bewoners ‘elkaar gevonden hebben’. Er zijn meerdere app-groepen ontstaan van buurtbewoners met dezelfde belangstelling (bij voorbeeld: de hondenapp, de Oldstars-in-de-Wijkapp, de Vuilnisapp, de HoorOnsapp en de WaalPrikkersapp). Deze mensen zetten zich nu in voor hun buurt; het GWSS-programma ondersteunde hen in de primaire fase, maar nu kunnen deze groepen zelf verder.

Uit de inventarisatie van de vele ontstane activiteiten zoals aan het begin van dit hoofdstuk beschreven blijkt ook dat veel individuele bewoners in de Grote Waal niet alleen ideeën hebben voor de wijk, maar ze ook willen uitvoeren. Vooral op het gebied van ‘groenvoorziening’ hebben meerdere bewoners inmiddels goede contacten met ambtenaren van Hoorn die hen helpen met het realiseren van goede ideeën. Vooral Wijkzaken en Groenvoorziening staan ook echt open voor contacten met bewoners.

De missie van het programma Grote Waal SAMEN STERK was dat er in 2022 in de buurten van de Grote Waal meer maatschappelijke betrokkenheid is. Uit het vorenstaande blijkt naar mijn mening dat deze missie geslaagd is. Of de Grote Waal vanaf nu ook een duurzaam toekomstbestendige wijk

kan worden genoemd is niet helemaal duidelijk. In ieder geval zullen betrokken professionele partners én gemeente er alles aan willen doen om dit gestelde doel te realiseren.

Voor het gemak van de lezer is aan het einde van deze rapportage een tabel opgenomen waarin alle projecten en initiatieven handzaam zijn samengebracht.

3.6.2 Behaalde resultaten

De afgelopen jaren is door het programmateam GWSS in stuurgroepbijeenkomsten verantwoording afgelegd over de behaalde resultaten en de effecten daarvan zijn op de geformuleerde visie: Grote Waal is een duurzaam toekomstbestendige wijk.

In de loop der tijd is een grote hoeveelheid cijfermateriaal verzameld die in onderlinge samenhang bezien aantoont dat het programma succesvol is verlopen in de zin van een grotere maatschappelijke betrokkenheid van bewoners/gebruiker bij hun wijk.

De vraag is of het centrale doel van het programma (Grote Waal is een duurzaam toekomstbestendige wijk en in 2022 is er meer maatschappelijke betrokkenheid vanuit de buurten in de Grote Waal) is gerealiseerd nu het programma op 1 januari aanstaande beëindigd wordt.

Vast staat dat de afgelopen jaren veel bewonersinitiatieven zijn geboren of geïntensiveerd. Met name onder ‘Kansen voor kinderen’ zijn veel activiteiten ondernomen die ook na 1 januari 2022 zullen worden voortgezet. De spil van Happie Hoorn, Appie Azzouzi, is op 1 oktober 2021 in dienst getreden van Werksaam Westfriesland. Hij zal zich ook bij zijn nieuwe werkgever blijven inzetten om het welzijn in de Grote Waal te optimaliseren. Bij zijn nieuwe werkgever krijgt hij daartoe zelfs meer instrumenten tot zijn beschikking; zo wordt bijvoorbeeld de samenwerking met Intermaris verder geïntensiveerd. De gemeente Hoorn heeft een eenmalige financiële bijdrage verstrekt van € 25.000 om de overgang van Appie naar Werksaam Westfriesland, inclusief overname van het initiatief Happie Hoorn, te bespoedigen.

Ook het initiatief Proximo (huiswerkbegeleiding, kickboxen en koken voor kinderen die dat nodig hebben om te voorkomen dat er onderwijsachterstanden ontstaan) is in de programmaperiode voortgezet en geïntensiveerd heeft definitieve borging gekregen. De voortzetting van Proximo is gegarandeerd nu de financiering ervan met ingang van het schooljaar 2021/2022 is overgenomen door Universum.

Majstro kids is vanaf het nu lopende schooljaar van start gegaan. Alle kinderen op de Ichtus krijgen, onder de bezielende leiding van Joost van Beek meer inzicht hoe een lied wordt gecomponeerd en zij gaan aan de slag met het maken van een nieuw eigen schoollied. Andere muziekinitiatieven van Joost (Hoor ons) hebben hun uitwerking inmiddels ook in andere wijken van Hoorn (Noord-Venenlaankwartier) gehad.

Voor de borging van alle projecten en initiatieven: zie de betreffende tabel in de bijlage.

Andere voorgenomen initiatieven onder ‘Kansen voor kinderen’ zijn door diverse omstandigheden minder uit de verf gekomen: de jaarlijkse voorstelling is nog niet tot stand gekomen wegens het nog niet gerealiseerde theater in Dwaalpark; de kinderwijkraad is een initiatief dat tot stand gebracht wordt in samenwerking met de scholen; deze richten zich op dit moment echter geheel op het realiseren van de onderwijskundige doelen in het eigen schoolplan en op het voorkomen van achterstanden door de corona-situatie.

4: Revitalisering Dwaalpark

4.1 Inleiding
De realisatie van het project Revitalisatie Dwaalpark (ook wel Dwaalpark 2.0 genoemd) wijkt af van andere projecten en initiatieven die binnen het programma Grote Waal SAMEN STERK zijn ontwikkeld. Het gaat hier om de plaatsing van fysieke componenten in de openbare ruimte, terwijl de andere thema's toch vooral een 'sociale' inhoud hebben.

Omdat de revitalisatie van het park een bijzondere plaats inneemt bij het core- en programmateam en het einde van het programma nabij is terwijl de procedure rond dit plan nog loopt, gaan we in deze evaluatie wat dieper in op dit project.

Uit de door B&W op 3 september 2019 vastgestelde projectopdracht Dwaalpark 2.0:

Er wordt voorgesteld om het Dwaalpark te vitaliseren tot een toekomstbestendig park. Samen met andere partners is het grotere recreatiegebied grenzend aan het Dwaalpark bekeken. Er is een ideeënschets ontstaan door participatie van gebruikers en bewoners, maar ook in samenwerking met de organisaties die betrokken zijn bij de inrichting van omliggende gebieden zoals Stadsstrand, recreatiegebied de Hulk, het Landje van Naber en de Oeverdijk. In het park zelf is het project onderverdeeld in de deelprojecten Dwaal Natuur, -Hond, -Theater, -Outdoor en -Tennis.

Capaciteit en operationele kosten van € 151.000 worden gefinancierd uit het budget van het programma (is 24,6% van het totale programma Grote Waal SAMEN STERK budget van € 614.000). Dwaalkracht (stadskracht) wordt ingezet voor de volgende projecten: Dwaaltennis, Dwaaloutdoor (Beweegplein) en Dwaaltheater.

Dwaalkracht projecten gebruiken een andere aanpak omdat het 'wat' en 'hoe' niet definitief is, o.a. doordat de kennis, handjes of financiering niet beschikbaar is. Door het bij elkaar brengen van verschillende stakeholders worden deze projecten - al dan niet per fase - gerealiseerd. Alternatieve financieringsbronnen zijn: werk voor werk, sponsoring, fundraising, crowdfunding, bestaande operationele budgetten.

Het uiteindelijke effect is dat de recreatieve, sportieve en culturele functie van het park en omgeving wordt verbeterd. Dit sluit aan bij de ambitie van het programma Grote Waal SAMEN STERK om inwoners zich gelukkiger, minder eenzaam, gezonder en veiliger te laten voelen. In het programma staan bewoners & gebruikers centraal, dit is ook de voornaamste doelgroep van het Dwaalpark.

4.2 Plannen Revitalisatie
Vanaf dat moment is in het programma gewerkt aan de realisatie van Dwaalpark 2.0. Met de aannemer die de ontwerpwedstrijd won (Grijs kleurt Groen Stadsnatuur) is meermaals en intensief gesproken over wat er precies gebeuren moet. Uiteindelijk heeft de aannemer in het voorjaar van 2021 een prijsopgave neergelegd die sluit op € 312.000.
Daarvoor kan worden gerealiseerd:
- aanleg cirkelvormige theatervloer (9 meter doorsnee),
- omgeven door een amfitheater-achtige tribune, op het hoogste punt daarvan
- voorzien van een tweetal 'kantelen' die deel uitmaken van de aangrenzende aan te leggen
- natuurspeeltuin, waarin behalve toestellen ook het aangrenzende water zal worden betrokken door het uitgraven van een aantal waterlopen (maximaal 2 meter breed en 50 centimeter diep), de aanleg van een drietal 'toegangsbruggen' in de speelruin,
- de aanleg van een fitnessplein en een

- bootcamproute (beiden met toestellen).
- Uiteraard verzorgt de aannemer de bijbehorende toegangspaden en verhardingen.

Zijaanzicht ontwerp:

Bovenaanzicht ontwerp:

In april 2021 is de programmamanager aan de slag gegaan met het ontwerp om hiervoor binnen het gemeentehuis medewerking te organiseren. In eerste instantie was het plan opgeknipt in twee fasen, dit vanuit de gedachte dat dit gemakkelijker zou zijn te organiseren en financieren. Voor het realiseren van die eerste fase was een bedrag van € 151.000 nodig; binnen het programma was daarvoor nog een gedeeltelijke dekking aanwezig; het tekort bedroeg afgerond € 100.000. De programmamanager en het coreteam van het programma hebben het ontwerp en de bijbehorende financiële consequenties gepresenteerd aan een ambtelijke delegatie van Hoorn en om hulp bij de realisatie ervan gevraagd.

Pas toen bleek dat het plan in de ambtelijke organisatie van de gemeente Hoorn eigenlijk onbekend was. Het stuitte vrijwel direct op een aantal praktische problemen: niet alleen ontbrekende dekking van het tekort, maar ook tal van andere, meer technische zaken: bestemmingsplan, beheer en onderhoud, mogelijke aantasting natuurwaarde, noodzakelijke bemoeienis van externe partijen zoals Omgevingsdienst en Hoogheemraadschap etc.

4.3 Financiering

Voor de financiering van het tekort werd aan het einde van de zomer 2021 gedacht dat met succes een beroep zou kunnen worden gedaan op een provinciale subsidieregeling (Uitvoeringsregeling subsidie versterken sociaal weefsel maatschappelijke sector Noord-Holland 2021), aangevuld met middelen uit het Steunpakket voor welzijn en leefstijl in coronatijd. Maar dit bleek later, begin november, toch helaas niet mogelijk. Het was op dat moment zeer twijfelachtig of de gewenste revitalisering van het Dwaalpark sowieso wel doorgang kon vinden.

Omdat het oplossen van bovengenoemde technische zaken zinloos zou zijn als de financiering van de aanlegkosten niet rond zou komen is besloten het college van B&W een principevraag voor te leggen: wil het college de raad voorstellen om een kapitaalskrediet te voteren voor het realiseren van het totale plan ad € 312.000 omdat dit nu nog de enige weg was/is om het plan gerealiseerd te krijgen. Het aantrekken van alternatieve financiering door het programma wordt/werd namelijk verhinderd door de onzekerheid of de gemeente Hoorn sowieso wel toestemming zou geven voor de revitalisering van het park, al was het alleen maar omdat de plannen strijdig zijn met het geldende bestemmingsplan en nog beoordeeld moet worden of er voldoende feiten en omstandigheden zijn die het afwijken van het bestemmingsplan mogelijk maken.

Medio november 2021 (rondvraag B&W-vergadering 16 november 21) heeft het college aangegeven de raad dit voorstel te willen doen. Tegelijkertijd met het schrijven van deze evaluatie wordt het raadsvoorstel met de kredietaanvraag voorbereid. Voor het oplossen van de meer technische zaken is het plan voorgelegd aan het Hoorns Initiatieven Platform (HIP). Na een positief advies van het HIP zal een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Momenteel loop ook een bij het Hoogheemraadschap aangevraagde ‘watertoets’ en is de Omgevingsdienst gevraagd een oordeel te geven over de inmiddels ontvangen quickscan natuurwaardeonderzoek.

Als de raad het gevraagde krediet ter beschikking stelt (kapitaallasten € 20.000 per jaar; beheer en onderhoud jaarlijks € 10.000; totale jaarlijkse lasten dus € 30.000) kan het plan worden uitgevoerd.

De bedoeling is dat de Stichting Dwaalpark (uitvoerende partner in het GWSS-programma) als opdrachtgever voor Grijs kleurt Groen Stadsnatuur optreedt. De planning van het raadsvoorstel is er nu op gericht dit in februari 2022 door de gemeenteraad te laten behandelen. Als de raad akkoord gaat en de praktische zaken geregeld zijn, zal het gerevitaliseerde Dwaalpark waarschijnlijk niet eerder dan najaar 2022 zijn gerealiseerd.

4.4 Leerpunten

Belangrijkste leerpunt rond de revitalisering van het Dwaalpark is dat de uitvoering van een ogenschijnlijk eenvoudig en praktisch plan veel meer voeten in de aarde heeft dan gedacht. Het is, zo blijkt nu, van het grootste belang vanaf het allereerste moment samenwerking te zoeken met de gemeente en daar hulp en bijstand te organiseren om het plan gerealiseerd te krijgen.

Uiteraard is het rondkrijgen van de financiering een belangrijk en tijdrovend punt, maar minstens even complex is het doorlopen van de planologische procedure omdat, achteraf gezien, strijdigheid met het geldende bestemmingsplan aan de orde was. Ook bleek het noodzakelijk, behalve uiteraard de gemeente Hoorn zelf, diverse externe partijen te raadplegen: het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

De diverse processen die bij deze partijen doorlopen moeten worden zijn niet op elkaar afgestemd. Daardoor vertraagt de behandeling van het geheel. Dit soms tot frustratie van de partij die het initiatief heeft genomen, hetgeen de onderlinge verhoudingen weer geen goed doet.
Een fysieke ingreep in de openbare ruimte vereist, gelet op de vele belangen die moeten worden gerespecteerd, een zorgvuldige procesgang en het op de juiste wijze betrekken van externe adviseurs en beoordelaars. Daarvoor is vanaf het prille begin ondersteuning of liever zelfs regie van de kant van de gemeente door ter zake deskundige ambtenaren noodzakelijk.

5: Reflectie op werkwijze programma

In hoofdstuk 2 is geschetst welke werkwijze in het programma is gekozen en welke instrumenten daarbij onder andere zijn ingezet. In dit hoofdstuk volgt daarop een reflectie.

5.1 Inleiding
Het GWSS-programma is van start gegaan met het streven om de bewoners/gebruikers in de wijk 'meer aan het stuur' te laten zitten. De ambitie van de gemeente Hoorn bij de start van het programma was hoog. Met behulp van het programma zou een nieuwe wijze van (samen)werken tussen bewoners/gebruikers in de stad, specifiek in de wijk de Grote Waal, en de gemeente ontstaan.

Aan het einde van de programmaperiode is de tijd aangebroken om te beoordelen of, en zo ja, in hoeverre, de afgelopen jaren sprake is geweest van een 'vernieuwende en dynamische werkwijze, waarbij 'verbinding' de basis vormt', zoals in het plan van aanpak werd beoogd. Stonden de bewoners en gebruikers centraal in het programma en werd er lerenderwijs vernieuwd; werden de kwaliteiten in de wijk benut, werd de aanwezige energie gebundeld en kregen de initiatieven voldoende ruimte en waardering?

Vooraf allereerst aandacht voor de impact die de Coronacrisis op het programma gehad heeft.
In het programma is vooral gezocht wordt naar (nieuwe) wegen om bewoners en gebruikers meer met elkaar in contact te brengen en nieuwe relaties te laten ontstaan. Het zal duidelijk zijn dat de van overheidswege opgelegde contactbeperkingen (die ook geleid hebben tot daadwerkelijk sluiting van bijvoorbeeld het Wijklab) daarop geen positieve uitwerking hebben gehad. Door deze fysieke beperkingen zijn wijkbewoners minder met elkaar in contact gekomen dan mogelijk was geweest zonder Corona. Professionals die bij het programma betrokken zijn hebben contact onderhouden met technische hulpmiddelen (MS Teams). Dat het voor de kwaliteit en de impact van ontmoetingen van groot belang is elkaar in real life te ontmoeten blijkt uit de bijgehouden bezoekcijfers aan het Wijklab. Deze groeiden in 2019 van kwartaal op kwartaal, maar stortten uiteraard ineen toen het Wijklab in 2020 gesloten werd. Na heropening in de loop van 2021 lopen het aantal ontmoetingen en de bezoekersaantallen Wijklab weer op, maar de aantallen van 2020 worden niet meer gehaald.

Aan de in het programma nagestreefde vernieuwende en dynamische werkwijze is vooral inhoud gegeven door de door Hoorn gecontracteerde Stichting Dwaalpark. Onder aanvoerderschap van de programmamanager zou deze partij samen met bewoners en gebruikers in de Grote Waal de grotere maatschappelijke betrokkenheid in de buurten van de Grote Waal vormgeven. Onder het motto 'DOEN! en achteraf verantwoorden' is het programma voortvarend aan de slag gegaan. En met resultaten waarop je trots mag zijn (zie beschreven projecten en initiatieven), ook al is niet alles tot volle wasdom gekomen.

5.2 Rol programmamanager
De inhoud en kwaliteit van de begeleiding van de werkzaamheden in het programma door de programmamanager verdient aandacht. Zeker omdat de beoogde werkwijze 'vernieuwend en dynamisch' is. Dat komt niet uit de lucht vallen, maar verdient continue aandacht en begeleiding door een professional. Degene die het programma Grote Waal SAMEN STERK heeft opgezet, de werkwijze heeft beschreven en het bestuurlijk apparaat van Hoorn zo enthousiast heeft kunnen maken dat voor het programma € 614.000 ter beschikking werd gesteld is echter tamelijk snel na de formele start van dat programma (september 2019) vertrokken. Zij is in november 2019 opgevolgd door een nieuwe, van buiten aangetrokken tijdelijke programmamanager die op haar beurt in

december 2020 is vertrokken. Enige tijd later is door Hoorn wederom een nieuwe programmamanager van buitenaf aangetrokken (februari 2021) die tot taak kreeg de resultaten uit het programma te evalueren en zo mogelijk te borgen en voor de resterende looptijd van het programma (tot en met december 2021) leiding te geven aan het programma.

Deze wisselingen in het programmamanagement hebben niet bijgedragen aan het consistent uitvoeren van het programma met in de beoogde 'vernieuwende en dynamische' vorm. De kwaliteit van de informatieoverdracht van 'oude' naar 'nieuwe' programmamanager is voor verbetering vatbaar.

'Verbinding vormt de basis' schrijft het programmaplan. Vast staat dat binnen het programma veel mensen en organisaties met elkaar in contact zijn gebracht. De vraag is wel of de ontstane relaties van (groepen) personen en organisaties voldoende duurzaam zal blijken te zijn. Dat moet de toekomst uitwijzen.

5.3 Rol gecontracteerde uitvoerder programma
Gemeente Hoorn heeft voor de realisatie van het programma de Stichting Dwaalpark gecontracteerd. Met die stichting zijn twee overeenkomsten gesloten; de eerste overeenkomst dateert van april 2019.

5.4 De gesloten overeenkomsten
In deze overeenkomst verplicht de Stichting Dwaalpark zich in afstemming met de gemeente, bewoners en sportverenigingen plannen te ontwikkelen die leiden tot een gerevitaliseerd Dwaalpark, (deel)projecten te ontwikkelen en uit te voeren die daaraan een bijdrage leveren, die projecten te managen of ondersteunen. De navolgende vijf projecten werden benoemd:

- Herinrichting complex tennisvereniging de Hulk
- Outdoor Dwaalpark
- Dwaal Theater
- Dwaal Hond
- Dwaal natuur

Voor de jaren 2020 en 2021 is vastgelegd dat opdrachtnemer jaarlijks 6 projecten implementeert.

In de tweede (aanvullende) overeenkomst van augustus 2019 is nader bepaald dat de stichting door het leveren van project-, procesmanagement en communicatie-expertise in de periode 2019 tot en met 2021 zorgdraagt voor het implementeren van de thema's:

1. Kansen voor kinderen (jaarlijkse voorstelling, kinderwijkraad, Happie Hoorn en Proximo)
2. Ontmoetingsplekken (denk-project, doe-project, buurtkracht-project en denk&doe-project)
3. Leefbare & Schone Waal (idem)
4. Wijklab

Voor wat betreft de communicatie en informatievoorziening werd overeengekomen dat partijen in beginsel één maal per jaar overleg voeren, waarin tenminste aan de orde komt:

- Tevredenheid beide partijen
- Nakomen overeengekomen werkafspraken en indicatoren
- Relatiemanagement
- Signaleren en oplossen knelpunten

De juridische basis voor de samenwerking tussen gemeente en stichting wordt gevormd door deze twee overeenkomsten die uitsluitend een inspanningsverplichting van de kant van de stichting vragen. Dat is logisch, gelet op de doelstellingen en de gekozen werkwijze in dit programma, maar

maakt het lastig bij een evaluatie na te gaan of het programma c.q. de uitvoering ervan als succesvol kan worden aangemerkt.

Vastgesteld kan in ieder geval worden dat de stichting zich uitermate ingespannen heeft om de duurzame toekomstbestendigheid van Grote Waal te bevorderen. De grote hoeveelheid projecten en initiatieven die sinds het programma zijn ontstaan geven daar blijk van. Echter niet alle projecten en initiatieven zijn tot volledige wasdom gekomen en het is de vraag of ze allemaal zullen blijven bestaan als het programma eindigt op 1 januari 2022.

5.5 Verantwoording afleggen; décharge verlenen

Ik vraag aandacht voor de wijze waarop de activiteiten in dit programma door de opdrachtnemer met de opdrachtgever zijn gedeeld (c.q. verantwoord). De stichting heeft tijdens de voor die jaarlijkse 'verantwoording' in het leven geroepen stuurgroepbijeenkomsten steeds veel informatie gepresenteerd en zich daarmee willen verantwoorden over de ondernomen activiteiten en de daarvoor gedane uitgaven.
Het verdient aanbeveling van de kant van de zijde van opdrachtgever en opdrachtnemer vooraf duidelijkheid te hebben over de wijze van verantwoorden en de inhoud daarvan. Ook is het van belang duidelijke afspraken met elkaar te maken over het al dan niet verlenen van décharge.

6: Financiële verantwoording

6.1 Inleiding
Het in 2018 door de gemeenteraad ter beschikking gestelde programmabudget bedroeg € 614.000. De voorgenomen programmaperiode besloeg de jaren 2019 tot en met 2022.
In samenspraak tussen de gemeente Hoorn voor de uitvoering van het programma gecontracteerde Stichting Dwaalpark is de programmaduur met een jaar verkort tot en met 2021, echter met behoud van het totale budget. Daarvan is in meerdere overleggen op stuurgroepniveau aangegeven dat dit niet mocht worden overschreden. Het coreteam van het programma heeft zich hieraan gecommitteerd.

6.2 Stand van zaken
Eind november 2021 is door het coreteam van het programma inzichtelijk gemaakt welke uitgaven in de jaren 2019 tot en met 2021 ten laste van het programma zijn gedaan, onderverdeeld naar de diverse thema's, projecten en initiatieven. Dit overzicht treft u hieronder aan. Het sluit met een overschrijding van bijna € 61.000. Het overzicht is door P&C van de gemeente Hoorn vergeleken met de Hoornse administratie. Het sluit hiermee aan.

6.3 Verklaring overschrijding
De overschrijding van € 61.000 bestaat uit 2 delen:
1. Afgerond € 25.000 Happie Hoorn (veroorzaakt door het in loondienst hebben van AA door de Stichting Dwaalpark gedurende de periode 1 januari tot 1 oktober 2021)
2. Afgerond € 36.000 Saldo diverse kosten (overschrijding van € 33.000 in verband met kosten implementatie en uitvoering van narrowcasting; overschrijding van € 37.000 als gevolg van uitgaven aan operationele kosten voor zaken die niet in het oorspronkelijke GWSS-budget opgenomen waren; onderschrijding van € 21.000 aan operationele kosten die wel in het oorspronkelijke GWSS-budget opgenomen waren en tenslotte een onderschrijding van € 13.000 als gevolg van een besparing op capaciteit.

Toelichting overschrijding Happie Hoorn:
Zorg & Samenleving van de gemeente Hoorn heeft eind 2020 op verzoek van de vorige programmamanager een budget in de vorm van een 'bruidsschat' van € 45.000 ter beschikking gesteld om een toekomstige werkgever voor AA 'over de streep te trekken'. Bekend was immers dat het GWSS-programma zou eindigen op 1 januari 2022 en dat de Stichting Dwaalpark vanaf dat moment niet langer zou kunnen voldoen aan de loonverplichting. In eerste instantie is onderhandeld met het Leger des Heils, maar deze haakte op het laatste moment af. Daarna zijn gesprekken gestart met dnoDoen, maar ook dat mislukte. Tenslotte zijn gelijktijdig gesprekken met 1.Hoorn en Werksaam Westfriesland gevoerd. Deze laatste partij 'past' echt veel beter bij de activiteiten van Appie en zijn stijl van werken dan 1.Hoorn. Werksaam had in een eerder stadium gehoord van de hierboven genoemde 'bruidsschat', en heeft die situatie slim uitonderhandeld. Het resultaat daarvan was dat Werksaam € 25K bedongen heeft om Appie in dienst te nemen. Het resterende deel van de 'bruidsschat' (45-25 =) van € 20.000 is ten gunste van het GWSS-programma gekomen.

Toelichting overschrijding Saldo diverse kosten:
De loon- en bijkomende kosten voor Stichting Dwaalpark over 2021 (tot 01-10-2021) bedroegen echter € 44.451. De bijdrage van Zorg & Samenleving van € 20.000 is daarop in mindering gebracht. Resteert € 24.451 aan kosten. Zorg & Samenleving heeft na uitleg van het vorenstaande te kennen gegeven een extra éénmalige tegemoetkoming van € 25.000 te zullen doen. Daardoor beperkt zich de overschrijding op het programmabudget tot € 36.000.
Namens het programma GWSS zal de Stichting Dwaalpark worden benaderd voor terugbetaling.

6.4 Tabel

Financiën GWSS					
Capaciteit					
		2019	**2020**	**2021**	**2019-2021**
Core Team	Programma Manager	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	**€ 0,00**
	Assistent Programma Manager	€ 66.514,48	€ 64.683,00	€ 41.400,00	**€ 172.597,48**
	Capaciteit Core Team	**€ 66.514,48**	**€ 64.683,00**	**€ 41.400,00**	**€ 172.597,48**
Project Management	DP 2.0	€ 45.000,00	€ 45.000,00	€ 45.000,00	**€ 135.000,00**
	Proces Expert	€ 18.157,50	€ 13.500,00	€ 13.500,00	**€ 45.157,50**
	Kansen voor Kinderen	€ 8.820,00	€ 9.000,00	€ 9.000,00	**€ 26.820,00**
	Ontmoetingsplekken	€ 7.155,00	€ 13.500,00	€ 13.500,00	**€ 34.155,00**
	Leefbare & Schone Waal	€ 10.710,00	€ 13.500,00	€ 13.500,00	**€ 37.710,00**
	Wijklab	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	**€ 0,00**
	Capaciteit Project Management	**€ 89.842,50**	**€ 94.500,00**	**€ 94.500,00**	**€ 278.842,50**
	Totaal capaciteit	**€ 156.356,98**	**€ 159.183,00**	**€ 135.900,00**	**€ 451.439,98**
	Budget GWSS	**€ 224.000,00**	**€ 195.000,00**	**€ 195.000,00**	**€ 614.000,00**
	Over voor P&I	**€ 67.643,02**	**€ 35.817,00**	**€ 59.100,00**	**€ 162.560,02**
Projecten & Initiatieven					
	Projecten/Initiatieven	**2019**	**2020**	**2021**	**2019-2021**
Dwaalpark 2.0	Dwaal Tennis	€ 344,24	€ 5.765,00		**€ 6.109,24**
	Dwaal Outdoor				**€ 0,00**
	Dwaal Hond		€ 76,00	€ 40,18	**€ 116,18**
	Dwaal Theater		€ 913,22	€ 700,00	**€ 1.613,22**
	Dwaal Natuur				**€ 0,00**
					€ 0,00
	Sub Totaal Dwaalpark 2.0	**€ 344,24**	**€ 6.754,22**	**€ 740,18**	**€ 7.838,64**
Kansen voor Kinderen	Happie Hoorn	€ 21.801,69	€ 1.743,82	€ 24.450,95	**€ 47.996,46**
	ProxiMo	€ 6.074,28	€ 6.326,09	€ 1.812,66	**€ 14.213,03**
	Kinderwijkraad				**€ 0,00**
	Jaarlijkse Voorstelling				**€ 0,00**
	Majstro Kids			€ 1.890,00	**€ 1.890,00**
	Kosten workshops VTA VTB	€ 474,33			**€ 474,33**
	Sub Totaal Kansen voor Kinderen	**€ 28.350,30**	**€ 8.069,91**	**€ 28.153,61**	**€ 64.573,82**
Ontmoetings plekken	Hoor Ons	€ 3.876,67	€ 4.978,33	€ 962,50	**€ 9.817,50**
	Florex Bollen		€ 41,07	€ 81,69	**€ 122,76**
	Groentewaal				**€ 0,00**
	Waal Kunst				**€ 0,00**
					€ 0,00
	Sub Totaal Ontmoetingsplekken	**€ 3.876,67**	**€ 5.019,40**	**€ 1.044,19**	**€ 9.940,26**
Leefbare & Schone Waal	BKD Recycling		€ 4.995,59	-€ 1.376,03	**€ 3.619,56**
	Sneeuwruimploeg, incl graffiti				**€ 0,00**
	Waal Schoon			€ 236,71	**€ 236,71**
	Waal Handjes		€ 4.079,11	€ 0,00	**€ 4.079,11**
	Sub Totaal Leefbare & Schone Waal	**€ 0,00**	**€ 9.074,70**	**-€ 1.139,32**	**€ 7.935,38**
Wijklab	Wijklab huur	€ 17.149,79	€ 14.770,37	€ 12.781,34	**€ 44.701,50**
	Wijklab operationeel	€ 3.494,10	€ 484,10	€ 366,43	**€ 4.344,63**
	Stagiares		€ 20,64		**€ 20,64**
	Narrow Casting	€ 23.340,29	€ 9.629,41	€ 135,00	**€ 33.104,69**
	Gastvrouwen		€ 3.084,06	€ 5.743,76	**€ 8.827,82**
	Website, Nieuwsbrief, overige comm	€ 2.383,50	€ 1.036,00	€ 7.206,00	**€ 10.625,50**
	Wijkbijeenkomsten	€ 1.000,00	€ 5.042,09		**€ 6.042,09**
					€ 0,00
	Sub Totaal Wijklab	**€ 47.367,68**	**€ 34.066,67**	**€ 26.232,53**	**€ 107.666,88**
Overig	Belangengroep A7	€ 13.950,00	€ 2.482,50		**€ 16.432,50**
	Programma 2012 - 2018	€ 18.869,31			**€ 18.869,31**
	Creditnota CA, HO, MK, DT		-€ 9.768,22		**-€ 9.768,22**
					€ 0,00
	Sub Totaal Overige Thema's	**€ 32.819,31**	**-€ 7.285,72**	**€ 0,00**	**€ 25.533,59**
	Totaal Kosten Thema's	**€ 112.758,20**	**€ 55.699,18**	**€ 55.031,19**	**€ 223.488,57**
	Totaal Thema's en Capaciteit	**€ 269.115,18**	**€ 214.882,18**	**€ 190.931,19**	**€ 674.928,55**
	Verschil	**-€ 45.115,18**	**-€ 19.882,18**	**€ 4.068,81**	**-€ 60.928,55**

7: Aanbevelingen

De realisatie van de ambitie die voortkomt uit het plan van aanpak van Grote Waal SAMEN STERK lijkt sterk op de witdrukverandering zoals Vermaak en De Caluwé deze beschrijven[1]: de verandering zélf is van groter belang dan de te realiseren doelen. Dit soort veranderingen vereisen serieuze inspanningen van het ambtelijk en bestuurlijk apparaat van de gemeente en kwalitatief hoogwaardige sturing van/deelname aan het programma door de opdrachtgever. Bestuurders en ambtenaren zitten in dit geval 'op de achterbank' en niet meer aan het stuur, zoals ze altijd gewend waren. Deze nieuwe verhouding met bewoners en gebruikers vergt een 'culturele omslag' in het stadhuis die een zorgvuldige begeleiding door professionals verdient én waarvoor tijd (enige jaren) moet worden uitgetrokken. Naar mijn idee was de looptijd van dit programma te kort en de interactie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer te gering om nu te kunnen spreken van een doorleefde en geïnternaliseerde nieuwe manier van omgaan door de gemeente met bewoners/gebruikers.

De programmamanager is bij programma's die een vernieuwende werkwijze voorstaan ook verantwoordelijk voor de begeleiding en bewaking van die nieuwe werkwijze. Hij/zij moet veranderkundige interventies plegen binnen het programma waaraan leiding wordt gegeven, maar deze interventies ook 'binnen brengen' in het bestuurlijk en ambtelijk apparaat van de gemeente. Dit vereist niet alleen inhoudelijke kennis van verandermanagement, maar ook ambtelijke en bestuurlijke 'dekking en medewerking' vanuit het gemeentehuis. Als Hoorn daarvoor programmamanagement inhuurt van derden ligt het voor de hand dat kandidaten (ook) worden beoordeeld op de juiste ervaring en competenties in deze. Naar mijn mening vraagt dit onderwerp binnen de muren van het gemeentehuis nog nadenkwerk.

De laatste twee programmamanagers zijn ad interim door de gemeente aangetrokken. Beiden hadden bij de start van hun opdracht geen expliciete kennis/wetenschap van de voor het programma beschreven werkwijze (en de betekenis ervan voor zowel het programma als voor de gemeente). Beiden zijn ook niet aangetrokken op basis van gespecialiseerde kennis op bijvoorbeeld het gebied 'verandermanagement', hetgeen m.i. wel noodzakelijk was om sturing aan de lopende processen te kunnen geven. Gemeente Hoorn had er naar mijn idee beter voor kunnen kiezen het a.i. programmamanagement in te laten vullen door specialisten. Ideaal was het geweest om vaste medewerkers van de gemeente Hoorn (uiteraard met de juiste ervaring en expertise, bijvoorbeeld een door de wol geverfde programma- of projectmanager met ervaring op het gebied van de gekozen werkwijze) in te zetten, omdat dan de kwaliteit van de aansturing van het programma en de informatie-uitwisseling tussen programma en gemeente kwalitatief beter zou zijn geweest. Tegelijkertijd had deze vaste medewerker steeds tijdig voldoende backup en capaciteit binnen de gemeente kunnen organiseren op die momenten dat inbreng/betrokkenheid/verantwoordelijkheid van de ambtelijke organisatie noodzakelijk was.

De programmamanagers die als laatsten bij Grote Waal SAMEN STERK betrokken waren werden ook geconfronteerd met inmiddels gegroeide (persoonlijke) verhoudingen tussen personen in het coreteam en programmateam GWSS (opdrachtnemer) en ambtenaren en bestuurders van de opdrachtgever (gemeente Hoorn). Verschillen in communicatiestijlen tussen opdrachtgever en opdrachtnemer hebben tot scheve ogen geleid. Meermaals zijn pogingen gewaagd om de verstoorde verstandhoudingen te verbeteren, maar vastgesteld moet worden dat 'oud zeer' aan beide kanten de

[1] 'Leren veranderen, Een handboek voor de veranderkundige.' Uitgegeven door Samsom, Alphen aan den Rijn, 1999.

voor het welslagen van het gehele programma noodzakelijke samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer niet heeft bevorderd. Naar mijn waarneming hebben de hier bedoelde 'scheve ogen' in onderdelen van de ambtelijke organisatie van Hoorn geleid tot een afwerende houding als het ging om het beoordelen (en helpen tot stand brengen) van ideeën die in het programma waren ontstaan.

Natuurlijk zullen ook andere kwesties daarbij een rol gespeeld (houding en gedrag van de huidige programmamanager, de situatie Voedselbos, onbekendheid (?) van het programma en de vernieuwende/dynamisch werkwijze ervan bij het ambtelijk apparaat etc.). Vast staat dat investeren in persoonlijke relaties noodzakelijk is om tot goede resultaten te komen. Voor het welslagen van een complex programma als GWSS met de daarvoor gekozen bijzondere werkwijze geldt dit temeer.

De kwaliteit van de noodzakelijke integrale samenwerking tussen programma en gemeente is naar mijn mening negatief beïnvloed door de in de loop der tijd verslechterde persoonlijke verhoudingen. Dat is betreurenswaardig omdat dit ook een negatieve invloed had op de houding van het ambtelijk apparaat van de gemeente toen hulp van die kant noodzakelijk was (iedere keer vragen/opmerkingen in de trant van: Die bewoners/gebruikers zijn toch vrijwilligers? Waarom worden ze betaald? Waarom sommigen wel en anderen niet?)?

Is 'Samen werken we aan het realiseren van onze droom' en de gekozen werkwijze 'DOEN! En achteraf verantwoorden' sowieso wel haalbaar in projecten, waar wet- en regelgeving een sterk sturende of zelfs doorslaggevende betekenis heeft? Daarbij moet naar mijn mening een vraagteken worden gezet. In ieder geval als het gaat om het realiseren van fysieke projecten in de openbare ruimte dient rekening te worden gehouden met beperkingen van wet- en regelgeving. Mijn indruk is dat deze van het begin af aan over het hoofd zijn gezien. Nu we aan het einde van de programmaperiode zijn gekomen en de plannen over het revitaliseren van het Dwaalpark eindelijk (te laat natuurlijk, ook het gevolg van discontinuïteit in het programmamanagement) ter besluitvorming in het bestuurlijk apparaat van Hoorn worden voorgelegd worden die beperkingen langzamerhand duidelijk. Dat is frustrerend voor de programmaorganisatie, maar natuurlijk ook voor de gemeente Hoorn.

Hieronder geef ik puntsgewijs (en niet uitputtend) zaken aan waarmee de gemeente Hoorn bij de inrichting van toekomstige programma's rekening zou kunnen houden:

- Opdrachtgever en -nemer stellen voor de start van een programma in gezamenlijkheid vast dat er overeenstemming bestaat over ieders taken, rollen en bevoegdheden, ook als gekozen wordt voor de methode 'gaandeweg ontwikkelen'.
- Opdrachtgever en -nemer maken voor de start van een programma afspraken over af te leggen verantwoording (vorm, inhoud en momenten waarop) en voorwaarden waaronder de opdrachtgever décharge verleent aan opdrachtnemer.
- Over de rol/positie (én de competenties?) van de programmamanager bestaat overeenstemming tussen opdrachtgever en -nemer; de programmamanager is bij voorkeur in vaste dienst van de gemeente Hoorn. De programmamanager is verantwoordelijk voor een hoogwaardige informatieoverdracht gaande het programma naar de ambtelijke en bestuurlijke organisatie van de gemeente.
- Opdrachtgever en -nemer maken vooraf afspraken over de wijze waarop eventuele conflicten tussen partijen worden opgelost.
- De relatie tussen opdrachtgever en -nemer wordt gevormd door schriftelijk vastgelegde overeenkomst(en) tussen partijen; deze overeenkomsten vormen de minimale basis voor samenwerking tussen partijen; vastgelegd wordt in ieder geval ook hoe positie van de opdrachtgever is bij vastgestelde of dreigende budgetoverschrijding duidelijk (wie grijpt wanneer in en hoe)?

BIJLAGE: Overzicht P&I's

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle projecten en initiatieven waaraan GWSS de afgelopen drie jaar heeft gewerkt. In de kolom 'Ontstaan' staat aangegeven of het gaat om een P&I die al bestond voordat het programma van start ging, of dat het een P&I is die door het programma van de grond is gekomen. De laatste kolom geeft aan of de P&I wel (J) of niet (N) na de programmaperiode doorgaat. Waar een vraagteken staat is dit nog onzeker.

Thema	Project of Initiatief	Deel Proejct of Initiatief	Ontstaan	Geborgd? J/N/?
Dwaalpark 2.0	Dwaal Theater	Dwaal Theater & Natuurspeeltuin	GWSS	?
	Dwaal Hond	Honden Uitrenveld	GWSS	J
		Communicatie en Informatie - Honden Zwemplek	GWSS	?
	Dwaal Tennis	Zuid Terras	GWSS	J
		Verbouwing Bijgebouwen en clubhuis	GWSS	J
	Dwaal Outdoor	(Wandel) Bootcamproute, WijkWandelRotues en Fitnessplein	GWSS	?
		Beach Volleybal en Trapveld	GWSS	N
	Dwaal Natuur	Bijenlint Fase 1	GWSS	J
		Bijenlint Fase 2, Takkenrillen, Vlinder Idylle, Stinzeplanten, Insectenhotels, Ijsvolgelwand, Ecologische oever	GWSS	N
Kansen voor Kinderen	Happie Hoorn	Happie Hoorn	Bestaand	J
	ProxiMo	ProxiMo	Bestaand	J
	Jaarlijkse Voorstelling	Jaarlijse Voorstelling	GWSS	N
	Kinderwijkraad	Kinderwijkraad	GWSS	N
	Majstro Kidz	Majstro Kidz	GWSS	J
Ontmoetingsplekken	Hoor Ons	Hoor Ons Grote Waal	GWSS	J
	Groente Waal	Groente Waal	Bestaand	J
	Florex Bollen	Voorjaars- en Najaars Bollen	GWSS	N
	Waalrakkers	Waalrakkers	Bestaand	J
	Waal Kunst	Waal Kunst	GWSS	J
	Op de Tandem	Op de Tandem	GWSS	N
	Wandelen op Zondag	Wandelen op Zondag	GWSS	J
	OldStars in de Wijk	OldStars in de Wijk	GWSS	J
	Bereneiland	Bereneiland	GWSS	J
	E-games event	E-games event	GWSS	N
Leefbare & Schone Waal	Sneeuwruim- & Graffitiploeg	Sneeuwruimploeg	Bestaand	N
	BKD Recycling	BKD Recycling	GWSS	N
	Waal Handjes	Waal Handjes & 2e Leven	GWSS	J
	Waal Juweeltjes	Poolster	GWSS	J
		Boogschutter & Weidemolen	GWSS	N
	Waal Schoon - Huisvuil & Grofafval	Bijplaatsingen Huisvuil & Dumpingen Grofafval	GWSS	N
	Waal Schoon - Zwerfafval	Zwerfafval	GWSS	N
	Tuinproject Intermaris	Vijzelmolen, Holenweg, Noorderlicht	GWSS	J
Wijklab	Gastvrouwen	Gastvrouwen	GWSS	?
	Stagiaires	Stagiaires	GWSS	N
	Partners & Wijkbedrijven	Partners & Wijkbedrijven	GWSS	N
	Narrow Casting	Narrow Casting	GWSS	J
	Website	Website	GWSS	N
	Nieuwsbrief	Nieuwsbrief	GWSS	N
	Wijkbijeenkomsten	Wijbijeenkomst	GWSS	N